

FAIPAR

A FAIPAR MŰSZAKI TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA XLVII. évf. 1999/1.

EGYESÜLETI ÉLET

OKTATÁSI INTÉZMÉNYEINK

ÚJ KUTATÁSI EREDMÉNYEK

FAIPAR

1999. MÁRCIUS

Főszerkesztő:

BÍRÓ LÁSZLÓNÉ

A szerkesztőbizottság tagjai:

BALOGHNÉ CSÉPLŐ KATALIN

DR. MOLNÁR SÁNDOR

TÓTH KÁZMÉR

DR. TÓTH SÁNDOR

A szerkesztőség címe:

1027 Budapest, Fő u. 68.

Hirdetések felvétele:

A FAIPAR szerkesztőségében.

Telefon/fax: 201-9929

Kiadja:

a Faipari Tudományos Egyesület

Készült:

MTESZ Házinyomda

Felelős vezető:

BUDAI LÁSZLÓ

Megjelenik:

negyedévente

Terjeszti:

Faipari Tudományos Egyesület

Példányonkénti ára:

300 Ft

Éves előfizetési díj:

1200 Ft

Index: 25 281

HU ISSN 1419-2446

TARTALOM:

Horváth Tibor:

Elnöki beszámoló a Faipari Tudományos Egyesület 1998. évben végzett munkájáról 1

Területi szervezeteinkről, szakbizottságainkról elmondhatjuk, hogy 1998. évben program szerint működtek. Tevékenységük összefoglalóját tesszük közzé 3

Purth Miklós: Faipari oktatás Veszprémben 6

Szalay Józsefné: Kaesz Gyula Faipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző 8

Dr. Szalai Péter:

Szombathelyi Hefele Menyhért Építő és Faipari Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola 10

Dr. Molnár Sándor: Ritka fafajaink faanyagának felhasználhatósága 12

Dr. Csanády Etele: Faforgácsoló szerszámok hőterhelése 15

Dr. Somkuti Elemér:

Országos Erdészeti Tanács alakult a földművelési és vidékfejlesztési miniszter munkájának a segítésére 16

Szabó Pál: A magyar bútortipar helyzete és fejlesztésének szükségszerű területei 18

Minőségnap'98 20

Bodnár Sándor: Bemutatkozik a Zemplén Bútortipari és Kereskedelmi Kft. 21

Horváth Tibor: Ligno-Novum-Wood-Tech szakkiallítás 1999 24

Balogh László: 50 éves a Faipari Tudományos Egyesület Csongrád megyei Szervezete 25

Csehi István: Faipari Egyetemi Kutatásért Alapítvány 1998. évi tevékenysége 27

Faanyagtudományi konferencia Drezdában 28

Fővárosi Bíróság
1363 Budapest
Markó u. 27.
13. Pk. 61.445/1989/16.

V É G Z É S

A bíróság a 402. sorszám alatt nyilvántartásba vett **Faipari Tudományos Egyesület** elnevezésű szervezetet 1998. január 1. napjától **közhasznú szervezettel** minősíti.

E végzés ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt lehet fellebbezni.

I n d o k o l á s:

Az egyesület elnöke 1998. május 22-én kérte az egyesület közhasznú szervezatként történő nyilvántartásba vételét.

A bíróság a becsatolt alapszabály-módosítás és egyéb iratok alapján megállapította, hogy az egyesület az 1997. évi CLVI. tv. (Khtv.) 26. §. c/ pontjának a 3. alpontjában foglalt tudományos tevékenység, kutatás, a 4. alpontjában foglalt nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, az 5. alpontjában foglalt kulturális tevékenység, a 6. alpontjában foglalt kulturális örökség megővése, a 7. alpontjában foglalt műemlékvédelem, a 9. alpontjában foglalt környezetvédelem, a 16. alpontjában foglalt fogyasztóvédelem, a 19. alpontjában foglalt euroatlanti integráció elősegítése közhasznú tevékenységet folytat, működési szabályai pedig mindenben megfelelnek a Khtv. előírásainak, ezért a Khtv. 22. §. (3) bek. alapján a rendelkező rész szerint határozott.

A közhasznú jogállás megszerzésének időpontját a Khtv. 27. §. (1) bek. alapján állapította meg.

Budapest, 1999. évi február hó 16. napján

A kiadmány hiteltelű

Réczi Imréné ügyk.

Magyarné dr. Eröss Monika sk.
bíró

ELNÖKI BESZÁMOLÓ

a Faipari Tudományos Egyesület 1998. évben végzett munkájáról

Az elmúlt esztendő vezetőségválasztó év volt. Így a március 4-én Budapesten tartott közgyűlésen új vezetőség került megválasztásra. A Jelölő Bizottság jó munkájának köszönhetően a küldöttközgyűlés az elnök mellé 4 területi és szakmai elnökhelyettest választott. A vezetés ebben a felállásban jól át tudja tekinteni a területi és a szakmai munkákat. A vezetés munkáját 20 tagú elnökség segíti. Míg az elnök és helyettesei újak tisztségükben, addig az elnökség több éves, vagy évtizedes tapasztalattal rendelkezik.

Az új vezetés a közgyűlésen hatályosított programnak megfelelően több vonalon azonnal munkához látott. Ehhez elkészítettük a közgyűlési, elnökségi és vezetőségi ülések rendjét (évente 2 közgyűlés, 4 elnökségi ülés és 10 vezetőségi ülés). Természetesen mindjárt az első évben három közgyűlést tartottunk. Mivel a gazdasági környezet lehetővé tette, hogy közhasznú szervezetté váljunk, éltünk vele és május 13-án megszavaztuk az átalakulást. Ez igen jelentős döntés, hiszen a jövőbeni arculat kialakulását is befolyásolja.

Kiemelném, hogy a mi közhasznú szervezetünk „*a fa hasznosításával tudományos igénygel foglalkozó műszaki és gazdasági szakemberek egyesülete*”. Az egyesület a teljes iparágat és benne a kereskedelmet, gazdálkodást, művészi alkotás és kiemelten a tanítással foglalkozó okatókat fogja át. Ezzel a célunk is kialakult. *Az egyesület legfontosabb feladata, hogy tagjai szakmai önmegvalósítását előmozdítsa.*

Az egyesület programjainak azt kell célul kitűzni, hogy tagságának szakmai felkészültségét növelhesse.

Ma 6 milliárd ember él a földön. Olyan szinten felgyorsult a fejlődés, hogy például egy műszaki diploma 5 év alatt gyakorlat hiányában elévül. Mivel igen kevés embernek adatik meg a mi ágazatunkban is, hogy a teljes területét művelhesse, érvényesülését egyes speciális területeken éri el (bútorgyártás, fűrészáru-gyártás, ajtó-ablakgyártás stb.). Ugyanakkor a fejlődés szükségessé teszi a másik területekre való rálátást is, hiszen azok jelentős hatást gyakorolnak egymásra, ellenkező esetben tévútra kerülhetnek. Ez is mutatja, hogy miért tartja a vezetés az egyesület kiemelt feladatának az Oktatási Bizottság újjáalakítását és a továbbképzésekben való aktív részvételt. Mennyit haladtunk ezen a téren az kiderül az Oktatási Bizottság elnökének dr. Molnár Sándor úrnak a beszámolójából.

A másik kiemelt feladat a belső hírforrást biztosító lap újraindítása volt. Két számunk megjelenése már mutatja az új Szerkesztő Bizottság munkáját. Azt, hogy

mennyi munka van mögötte az jól látható a bizottság elnökének Biró Lászlónénak beszámolójából.

A harmadik kiemelt területünk a tagság sikereinek elismerése, alkotásainak megőrkítése. Vezetőségünk ezért három új díjjal növelte az elismerés lehetőségét. Így az év oktatója, az év vállalkozója és az év szakembere díjat szeretnénk átadni az elkövetkező években.

Az elnökség 1998. novemberi ülésén megszavazta támogatását dr. Tóth Sándor a FATE 50 éves tevékenységét feldolgozó kiadványára.

A vezetőség e három kiemelt területen történő munkáján túl sikerrel bonyolította le immár harmadszor május 2–8. között a Faanyagvédelmi konferenciát, dr. Pluzsik András szervezésében, szeptember 28.–október 3. között a Kárpitos és ragasztási tanfolyamot, Matlák Zoltán szervezésében, aki az elmúlt évben az év oktatója díjat nyerte el. Elnöki javaslatra indítottunk marketing tanfolyamot és minőségi konferenciát dr. Szabó Miklós úr szervezésében, egyenlőre sajnos szerény sikerrel, pedig mindkét terület igen fontos a jövőt illetően. Ha az EU-országokkal fel akarjuk venni a versenyt, akkor pont ez a két terület, ahol ránk fér a továbblépés.

Ugyancsak a szakmai megvalósulást szolgálja, hogy a gazdasági környezet legfontosabb bennünket érintő változásokról az adókról időben értesüljünk. 1999. január 19-én először tartottunk a FATE szervezésében ilyen programot. A jövőben javaslom a területi szervezeteinknek, hogy ezt regionálisan vegyék fel programjukba. Területi szervezeteink munkája szervezetségüknek megfelelően igen eltérő. Míg Csongrád, Veszprém, Sopron, Szolnok, Somogy egységei kiemelkednek, addig sajnos üres foltokkal is találkozunk. A területi egységek munkájáról a következő oldalon kaphatunk képet.

Sajnos a tagság szervezésében még igen sok feladatunk van. Elmaradtunk a tagok és a jogi tagok létszámának növelésében. Bár sikerült jelentős előrelépést tenni, de bizonyos vidékek teljesen kimaradtak. Meg kell említeni a legjelentősebb támogatóinkat: Balaton Bútorgyár Rt.-t, Interspan Kft.-t, MOFA Rt.-t, FALCO Rt.-t akiket külön köszönet illet támogatásukért.

Az oktatási feladatok mellett már hagyományá vált vásárszervező feladatunk is van. Sopronban 8. alkalommal került sor a Ligno-Novum és Wood-Tech kiállításra. Az év legnagyobb feladata volt. Először állítottunk standot és itt két csoportunk mutatkozott be, Csongrád és Somogy. Tevékenységünknek is jelentős köze volt ahhoz, hogy a kiállítás mind létszámában, mind

területben növekedett és ami örvendetes, hogy 25%-kal nőtt a gazdasági eredmény is.

Ebben az évben is kiemelt feladat az Országos Asztalos- és Faipari Szövetséggel és az Országos Erdészeti Egyesülettel közösen sikeresen rendezendő vásár lesz. A soproni vásár az elmúlt időszakban kialakította saját látogatókörét. Úgy látom ide elsősorban a szakemberek, viszonteladók, feldolgozók, barkácsolók és kiemelten az asztalosok jönnek el. Ezt tovább kell fejleszteni az erdészek rákapcsolásával és annak tudatosításával, hogy a vásár a szakmában dolgozókat szolgálja. Ezért is szervezünk előadásokat, konferenciákat évente Sopronban. A Bútorszövetség által irányított szervezett szakvásár a Bútorvilág elsősorban a bútorkereskedőknek és lakberendezőknek és a lakosságnak szól.

A FATE tagsága e két országos rendezvény mellett áll.

Az erdészekkel közös Ligno-Novum–Wood Tech kiállítás céljának is a fának az erdőtől a lakásba történő bejutás folyamatának a bemutatása kell legyen. Ezt kell erősíteni, főleg az új szakmai kihívások megismertetésével.

Az OEE új vezetésével sikeresen rendeztünk Visegrádon közös konferenciát. Bútorszövetséggel eddig a legszorosabb az együttműködésünk. Erről megállapodást írtunk alá. Közösen dolgozunk az Oktatási Bizottságban, részt veszünk egymás elnökségi ülésein.

Egyeztetünk a FAGOSZ-szal is és rendezvényeire mi is mozgósítjuk tagságunkat.

Sikerült az elmúlt évben az ágazatban dolgozó szövetségekkel egyesületünknek közösen együttműködni az ágazat sikeréért.

Kicsit háttérbe került részünkről az elmúlt évben az Önkéntes Nyugdíjpénztár továbbszervezése, a fával foglalkozók 5%-át sikerült csak beszervezni. Ennek ellenére a pénztár vagyona 460 M Ft-ot tesz ki, létszáma meghaladja a 6000 főt.

Nem sikerült előrelépni egy Hitelszövetkezet megalapításában, melyre főleg az EU-ba történő belépés után lesz nagy szükségünk, hiszen akkorra nehezebb helyzetbe kerülünk minden új alapítással.

A közhasznú szervezetté válás felvetette az alapítványokkal való viszony rendezését is. Egy közhasznú szervezetnek nincs szüksége alapítványra. Ez nem azt jelenti, hogy például a Faipari Tudományos Alapítvány rosszul működött. Nagyon sikeres volt, sőt megkockáztatom, hogy bizonyos időszakban sikeresebb volt, mint a FATE. A jövőarculat tervezésében azonban meg kell találni mindkét szervezet helyét az ágazatban. Személy szerint támogatom azt a javaslatot, hogy az alapítvány a Soproni Egyetem Faipari Karán működjön tovább.

Hangsúlyozom, hogy mi a teljes ágazattal kívánunk együttműködni legalább olyan jó szinten, mint az Erdészeti és Faipari Szakszervezettel.

Ha a szervezetek mellett felsoroljuk az ágazatban működő lapokat: pl. Erdészet és Faipar, Erdészeti Lapok, Erdőgazdaság, HÍRFA, Magyar Asztalos, Bútor Trend, ProfiFA, ProfiERFA akkor látható, hogy milyen fontos feladat az ágazaton belüli együttműködés és a szervezetek céljainak összehangolása.

1999. év fontos feladata, hogy egyesületünk a tag-

ság érdekében jól működjön együtt ezekkel a szervezetekkel, lapokkal.

Igen nagy feladatunk a Gazdasági Kamarákkal való együttműködés megtalálása. A kamarákat a törvény jelentős előnyhöz juttatta, főleg a tudományokkal foglalkozó szervezetekkel szemben. Ezt nekünk nem szabad kihagynunk. Fontosnak tartom a kamarákba való beépülést és saját céljainkra történő hasznosítását.

Ugyanilyen fontosnak tartom a helyi önkormányzatokkal való szoros kapcsolat kiépítését és segítségükkel vásárok, rendezvények regionális megszervezését, mint például Marcaliban.

Az ötvenéves MTESZ-ben is tisztújítás zajlott le 1998. novemberében Michelberger Pál akademikust választottuk új elnöknek, míg Havass Miklós alelnök lett. Az elnöki székfoglaló ránk vonatkozó legfontosabb iránymutatása, hogy tartósan fel kell készülni az átmenetre. Legalább 10–12 év míg kialakul az új gazdasági szerkezetünk. Legjelentősebb változások az EU-ba való belépéssel indulnak. Erre kell felkészítenünk tagságunkat.

Úgy érzem jelentős munkát végeztünk az elmúlt évben, de nagyon sok feladatunk maradt erre az évre is.

A jövőbeni legfontosabb feladatunk a tagszervezés, ehhez azonban nyújtanunk is többet kell.

A szakmai területeken túl igen fontos, hogy tagjaink jól érezzék magukat. Ezért a területi szervezeteknek a klubszerű működést is ki kell alakítani. Olyan székhelyeket célszerű kialakítani, ahová minden tagunk elmehet. Fontos a barátokra való támaszkodás.

A területi szervezeteknek továbbra is javaslom szakestélyek, bálók szervezését, hogy jól érezzük magunkat együtt. Az átmeneti időszakot megelőző nemzedéknek is jól kell élnie. Nem áldozhatjuk fel a mai nemzedéket. Ki kell használnunk az átmeneti időszak adta lehetőségeket. Sorsunkat részben mi alakítjuk a felkínált lehetőségek kihasználásával.

Kedves Barátaim! Fentiek szóbeli kiegészítését 1999. április 22-én a kaszópusztai közgyűlésén tartom, melyre minden tagtársat szívesen várunk.

Horváth Tibor
elnök

FELHÍVÁS

1999 augusztusában, a Ligno-Novum idején a FATE kiállítást rendez az Erdészeti és Faipari Múzeumban „Faiparosok készítették” címmel.

A művészeti tárlaton olyan társainknak kívánunk bemutatkozási lehetőséget biztosítani, akik szabadidejükben szívesen foglalkoznak különböző képzőművészeti alkotások készítésével (festmények, faragások, intarzia, szobrászat stb.).

Akit érdekel ez a lehetőség, kérjük írásban jelentkezzen a FATE Titkárságán a művészeti alkotás megjelölésével **május 20-ig.**

Területi szervezeteinkről, szakbizottságainkról elmondhatjuk, hogy 1998. évben program szerint működtek. Tevékenységük összefoglalóját tesszük közzé

Balaton Bútorgyár Rt. Csoportja

Márciusi közgyűlésükön döntöttek programjaikról, mely szerint

- A MTESZ szervezésében májusban 2 fő utazott a grazi vásárra.
- Augusztusban 17 fő vett részt a soproni Ligno-Novum '98 programjain.
- Szeptemberben 10 fő látogatta meg a BNV-t.
- Szeptemberben 4 napos olaszországi szakmai tanulmányúton 24 fő vett részt, melynek keretében Udinében megtekintették a nemzetközi szék-kiállítást.
- Októberben 5 fő vett részt Balatonfüreden a „Kárpitos továbbképző- és faipari ragasztás” tanfolyamon.
- Novemberben 20 fő tekintette meg a Bútorvilág '98 szakvásárt.
- Az egyesület országos rendezvényein minden alkalommal részt vettek.
- Három munkabizottságban dolgoztak, melynek feladata a vállalat kiemelt műszaki fejlesztési és gyártmányfejlesztési programja megvalósításának elősegítése.
- Tagjaik közül többen segítséget nyújtottak az üzemlátogatások előkészítésében és lebonyolításában.
- Faipari mérnökhallgatók diplomamunkáinak konzulenseként és bírálójaként működtek közre.
- A veszprémi Táncsics Mihály Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet vizsgáin a szakmai elnöki teendőket is ellátták tagjaik.

Budapesti Szervezet

A szervezet önálló rendezvényei

- Választott vezetőség havonta vezetőségi ülést tartott.
- Április 8. Budapest, BAU-MÖBEL Rt. klubnap.
- Május 8-9. Mátrafüred, Hotel Avar Faanyagvédelmi Konferencia a Vadas Jenő Erdészeti Szakiskola közreműködésével. A kétnapos rendezvényen 13 előadás több mint 100 szakember előtt hangzott el.
- Június 11. Budapest, MÁVFAVÉD Kft. klubnap. A szervezet vezetőségi tagjai, valamint külső meghívott szakemberek részvételével a faanyagvédelemről, valamint a fafeldolgozásról folytattak megbeszélést.

- Szeptember 28.-október 3. Kárpitos- és ragasztási továbbképző tanfolyam, a témakörtől függően 20-40 fő részvételével.
- December 8. Budapest, Minőségi nap megrendezése 30 fő részvételével.
- Az egyesület központi rendezvényein minden alkalommal részt vettek.
- A szervezet tagjai több külső szakmai rendezvény közreműködői voltak.

Csongrád megyei Szervezet

1998. évben is sikerült a szervezet munkáját összefogni. A tagvállalatok létszáma nem csökkent, sőt egyre több nem régen indult kisvállalkozás jelezte belépési szándékát. A tagvállalatok száma jelenleg 28. Az eddigi hagyományoknak megfelelően minden hónapban (a nyári szünetet kivéve) megtartották a kibővített vezetőségi üléseit, más-más cég vendéglátásában, melyen általában 30 fő vett részt.

Jelentősebb rendezvények:

- IV. Faiparos est.
- Hagományos szakmai vetélkedő 8 csoport részvételével.
- Bútorvilág '98 kiállítás csoportos megtekintése.
- Olaszországi tanulmányutat szerveztek, melynek keretében Milánóban megtekintették az INTERBIMALL XYLEXPO-t.
- Részt vettek a soproni Ligno-Novum '98 rendezvényein, ahol Csongrád megye faiparának bemutatására is sor került.

Az egyesület központi programjain minden alkalommal képviseltették magukat.

Somogy megyei Szervezet

Éves program szerint működtek:

- Szakmai napon vették részt a Kaposvári Építőipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetben.
- Olaszországi tanulmányútjuk keretében Milánóban megtekintették az INTERBIMALL XYLEXPO-t. (Az utat a Csongrád megye Szervezet szervezte.)
- A soproni Ligno-Novum-Wood Tech kiállításon bemutatkozott Somogy megye faipara. A kiállításon és a kapcsolódó programokon szervezetten vettek részt.
- A VI. Marcali Nemzetközi Kiállítás és Vásár keretében megtartott faipari szakmai nap szervezésé-

ben részt vettek több meghívott előadóval. A hagyományteremtés és a faiparos jelleg bővítését célul tűzték ki.

- Gyárlátogatást tettek a Csurgói Faipari Kft.-nél.
- A Bútorvilág '98 szakvásárt szervezetteren tekintették meg.
- Tagvállalataik bemutatására kiadványt adta ki.

Részt vettek az egyesület minden központi rendezvényén. A szervezet tagozódása, széles érdeklődési köre miatt egy-egy adott szakmai rendezvényen kisebb csoportokban vettek részt.

Soproni Szervezet

Az egyesület Soproni Szervezete 1999. január 27-én a MTESZ Székházban tartotta soros vezetőségi ülését.

Az ülésen az elnökség értékelte az 1998. évi munkát, továbbá megvitatta az 1999. évi munkaprogramot.

Bakonyi Gábor a szervezet elnöke az értékelés során eredményként könyvelte el az éves program alapján negyedévenként megtartott kihelyezett elnökségi üléseket, valamint a Ligno-Novum-Wood Tech asztalos-, faipari és erdészeti szakkiállítás szakmai programjainak előkészítésében és végrehajtásában kifejtett munkát.

A szakkiállítás programjában kezdettől szereplő Öreg Fás Diákok szakestélyének megszervezésében résztvevők körét ki kell bővíteni, mivel úgy az előkészítés, mint a lebonyolítás jelentős szervezési munkát igényel.

Az elnöki beszámoló kritikusan értékelte a helyi csoport létszámát és aktivitását.

Ismert és sokszor hangoztatott tény; hogy Sopron a „magyar faipar fellegvára”. Ennek ellenére a szervezet jelenleg csak 47 tagot számlál. Ha figyelembe vesszük a városban működő vállalatokat és intézményeket (Egyetem, Roth Gyula Erdészeti és Faipari Szakközép, Handler Szakképző, SOFA, Sopron Bútor, TAEG Rt., FALCO-Sopron Kft.), ahol a hallgatók létszáma meghaladja a háromezret és a foglalkoztatottak létszáma ezer fő fölött van, akkor a taglétszám fejlesztése a elnökség elsőrangú feladata.

Az értékelés, valamint a hozzászólások megerősítették a Ligno-Novum jövőjével kapcsolatos aggodalmakat. Kiemelt feladatként kell a jövőben kezelni a helyi szakvásár feltételeinek javításában való közreműködést valamint a szakma összefogását annak érdekében, hogy a szakvásár Soproné illetve a régióé maradjon.

Az elnökség nagy sikernek könyvelte el a Faipar c. tudományos folyóirat megjelenését és annak színvonalát.

Az egyetem kosárlabda csapatának támogatást nyújtó vállalkozások segítségét ezúton is köszönik.

A Ligno-Novum szakmai programjainak kiegészítése, továbbá a szakvásárral hangulat fokozása érdekében az 1999. évi programban is szerepelni fog a közgyűlést követő kosárlabda gála, melynek egyik csapatként pályára lép a SMAFC Öregfiúk csapata is.

Szolnoki Szervezet

- Februárban tartották vezetőségválasztó közgyűlésüket.
- Belföldi tanulmányutat szerveztek, melynek keretében ellátogattak Kerecsendre a Sanatmőbelhez. Abádszalókon a NEFAG Fűreszüzemében tettek látogatást.
- Szervezetteren látogattak el a Ligno-Novumra, a Bútorvilág '98 szakvásárra.
- Részt vettek a MTESZ 50 éves jubileumi rendezvényén.

Az egyesület központi rendezvényein képviseltették magukat.

Oktatási Bizottság

Az egyesület új elnöksége a bizottság munkáját a szakképzés jelenlegi helyzetében, az Európai Unióhoz való csatlakozás időszakában kiemelt jelentőségűnek ítélte meg. A bizottság kéri és igényli részvételét minden szakmai képzést érintő döntés előkészítésében. Arra törekszik, hogy tényleges és hathatós együttműködés, széles körű kapcsolati rendszer alakuljon ki a szakképzést folytató, felügyelő és ahhoz bármely módon kapcsolódó intézmények, szervezetek között. Kezdeményezést, segítséget, kapcsolatot és koordinálást ajánl.

A bizottság áprilisi ülésén kidolgozta éves programját, a bizottsági ülések és rendezvények, tanfolyamok tervét. Júniusban a váci Király Endre Ipari Szakközépiskola és Szakmunkásképzőben tartottak kihelyezett ülést. Megvitatták az éves program részleteit és megismerkedtek a jól működő iskola szakmai munkájával.

Augusztusi soproni ülésükön a továbbképzési programokat vitatták.

Az októberi kárpitos továbbképző és faipari ragasztás tanfolyam szervezésében közreműködtek.

A Bútorvilág '98 szakvásáron az OB felkérésére a szakoktatás intézményeinek kiállítási anyagait a New Wiat Kft. hathatós segítségével dekoratív formában sikerült megjelentetni. A kiállítás megnyitását követően a bizottság program szerint megtartotta ülését.

Az egyesület elnöksége novemberi ülésén a faipari szakoktatás helyzetét is tárgyalta. Az OB titkár tájékoztatója után az elnökség tagjai kritikusan elemezték a szakoktatás problémáit, az eszközhiány és a szakmai segítség követelményeit, az oktatási tematikák felülvizsgálatának, a bútorkereskedők szakmai képzésének szükségességét, az adatbázisok egyesítésének az iparág egységes információs módszerének életben tartását. Úgy látják, hogy ebben az országban még nincs átgondolt szakképzési stratégia és elfogadott optimális struktúra.

A bizottság decemberben tartotta utolsó ülését Szolnokon az Építészeti, Faipari és Környezetgazdálkodási SzKI-ban. Az iskola igazgatója Hegedűs János, az OB alelnöke átfogóan ismertette a faipari képzés helyzetét, feladatait, a világbanki és PHARE-programokban elért eredményeket.

Dr. Josa Jenő, az OB alelnöke az iskolák pályázati

lehetőségeinek feltárásában végzett munkájáról számolt be. A központosított és decentralizált szakképzési alap ésszerű felhasználására és a szaktanácsadói feladatok ellátásának jelentőségére hívta fel a figyelmet.

Az akkreditált felsőfokú szakképzés helyzetéről dr. Hargitai László, a Faipari Mérnöki Kar oktatási bizottságának elnöke adott tájékoztatást. Az ülésen elfogadták a bizottság 1999. évi programját.

Szerkesztő Bizottság

Az egyesület megválasztott új elnöksége fontosnak tartotta, hogy a FAIPAR c. műszaki tudományos folyóirat ismét kiadásra kerüljön. Egy lap újraindítása nem kis feladat, különösen akkor, ha a feltételek nem adóttak. Az új Szerkesztő Bizottság munkához látott. A lap tartalmi és külső megjelenésére nagy hangsúlyt fektetett. Több nyomdától kellett árajánlatot bekérni, hogy a kiadás minél kisebb megterhelést jelentsen az egyesületnek.

Az első lapszám a soproni Ligno-Novum idejére, a második szám pedig a Bútorvilág '98 szakkiállításra jelent meg nem kis erőfeszítés árán.

A FAIPAR megjelenését összességében örömmel fogadta a szakközönség, a tartalmat illetően voltak eltérő vélemények. Az észrevételek hasznosíthatók az arculat kialakításában.

A lapot az egyesület egyéni tagjai, jogi tagvállalatai, társszervek térítésmentesen megkapták. A címlisták összeállítását, az expediciót az egyesület munkatársai végezték.

Az előfizetők toborzása is elkezdődött, vannak kezdeti sikerek. A hirdetésszervezési stratégia kidolgozása fontos feladat, nem lehet az esetlegességre alapozni, miután a lap finanszírozásában fontos szerepet játszik.

Az elmúlt évben négy Hírlevél is megjelent aktuális információkkal. Visszajelzések alapján a tagság tetszését elnyerte mind tartalmilag, mind formailag.

1998. évben a FAIPAR és a Hírlevél kiadása közel 900 ezer forintba került.

1999-ben kiadás:	FAIPAR	1 500 000 Ft,
	Hírlevél	270 000 Ft,
	Postaköltség	230 000 Ft,
	Össz.:	2 000 000 Ft.

Bevétel:	Tagdíj	680 000 Ft,
	Előfizetés	120 000 Ft,
	Össz.:	800 000 Ft.

Az 1 200 000 Ft veszteség mérséklésére pályázatok beadása, hirdetésszervezés nyújthat némi megoldást. A probléma kezelésére szélesebb körű összefogásra van szükség.

MEGHÍVÓ

a Faipari Tudományos Egyesület közgyűlésére

Ideje: **1999. április 22. 15 óra**

Helye: **Kaszópuszta**
Kaszó Erdőgazdaság Rt. Vendégháza

Napirend:

1. Beszámoló az egyesület 1998. évi közhasznú tevékenységéről – Horváth Tibor elnök
2. Beszámoló az egyesület 1998. évi költségvetéséről, gazdálkodási tevékenységéről – közhasznúsági jelentés – **Pásztor Péter**, az Ellenőrző Bizottság elnöke
3. Az éves beszámoló és a közhasznúsági jelentés elfogadása
4. Örökös tagok megválasztása
5. Egyebek
6. Hozzászólások

A közgyűlésre minden érdeklődő tagtársunkat tisztelettel meghívok.

Amennyiben a közgyűlés határozatképtelen, azt felfüggesztem és 30 perc múlva változatlan napirenddel újra összehívom.

Budapest, 1999. március

Horváth Tibor
elnök

A Faipari Tudományos Egyesület közgyűlése és a kapcsolódó szakmai program

1999. április 22–23.

Április 22. (csütörtök)

- 11.00– Érkezés Kaszópusztára a vendégházba
 A szálláshely elfoglalása
- 12.30–14.00 Kisvasútal utazás a Baláta tóig és vissza
 Kaszópusztára
- 14.00–14.45 Ebédszünet
- 15.00–18.00 Közgyűlés a vendégházban
 (50 fő feletti részvétel esetén
 a Pilóta Étteremben)
- 19.00 Közös vacsora a vendégházban
 (vagy Pilóta Étteremben)

Április 23. (péntek)

- 7.00– 8.00 Reggeli a szálláshelyen
- 9.00–10.30 Üzemlátogatás a HM Kaszó Erdőgazdaság Rt.
 Szentai Fűrészüzemében
- 11.00–12.00 Üzemlátogatás a Csurgói Faipari Kft.-nél

 Hazautazás.

FAIPARI OKTATÁS VESZPRÉMBEN

A múlt

A veszprémi **Tancsics Mihály Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium** 116 éves múltra tekinthet vissza. A veszprémi ipariskola 1883. szeptember 30-án tartotta évnnyitóját ahová 208 iparostanonc iratkozott be.

A korabeli iratok alapján kiemelt szakmák között szerepelt az asztalos, bográn és kádár szakma is, amelyek a Bakony közelsége miatt jó alapanyagháttérrel rendelkeztek. Jellemző volt az akkori körülményekre, hogy a tanoncok az esti órákban és vasárnap jártak iskolába viszonylag kis óraszámban.

Az iparostanonc-oktatás fejlődésének főbb állomásai:

- 1912-ben új önálló iskolaépület avatása,
- 1946–1947-ben a háború okozta károk helyreállítása,
- 1961-ben 100 fős tanulóotthon átadása,
- 1966–68-ban kis méretű tornaterem építése, az 1912-ben épített régi iskola elcserélése és a mai iskolakomplexum kialakításának kezdete,
- 1983-ban, az iskola 100 éves évfordulójára kialakul egy új, minden igényt kielégítő szakközép- és szakiskola, ahol 1145 tanuló oktatása folyt 32 különböző szakmában.

A jelen

Az 1998/99-es tanévben 1426 tanuló kezdte meg a munkát, közel 30 különböző szakmában, így mára a hasonló jellegű intézmények közül a Tancsics Szakközép a megye legnagyobb intézményévé nőtte ki magát.

Képzési lehetőségek:

- technikusképzés
4+1 év (8 osztályt végzetteknek)
- szakképzés
2 év (10 osztályt végzetteknek)
- általános képzés
2 év (8 osztályt végzetteknek, 9–10 oszt.)
- kiegészítő képzés
2 év (érettségizetteknek)
- szakmunkások szakközépiszkolája
2 év (szakmunkásoknak)
- levelező szakközépiszkola
4 év (szakmunkásoknak és érettségizetteknek)

A különböző képzési formákból lehetséges az átjárhatóság: ha valaki rosszul mérte fel tehetségét, ha

sikertelen vagy többre érzi magát képesnek, akkor különböző vizsgával vagy anélkül válthat.

A hagyományos szakmák mellett (asztalos, ács-állványozó, festő, fényező, ruhakészítő, fodrász, kárpitos, kőműves, villanyszerelő, víz- és központifűtés-szerelő stb.) kozmetikus, látszerész, tv- és videotechnikai műszerész, műemlék-restaurátor (az országban egyedül itt) képzés is folyik érettségizetteknek.

Az iskola területén 160 fős fiúkollégium is működik. Biztosított a mindennapos testedzési lehetőség a konditeremben, két szabadterei kézilabdapályán és a tornateremben lévő kosárlabdapályán.

Faipari oktatás

A faipari képzésben is megvalósul a többszintű oktatási forma:

- bútór- és épületasztalos-ipari technikus (OKJ szerinti),
- 2 évfolyamon a kísérleti 5 éves technikusképzés,
- 3 évfolyamon a 4 éves szakközépiszkola+1 éves technikusképzés,
- 2 évfolyamon a levelező faipari szakközépiszkolai képzés,
- 2 évfolyamon a kétéves kísérleti szakmunkásképzés bútorasztalos és épületasztalos szakon (OSZJ)
- 1 évfolyamon induct az OKJ szerinti asztalosképzés.

Faipari képzésben részt vevő tanulók összlétszáma a levelezősökkel együtt 254 fő. Az oktatási programon belül, különösen a szakközépiszkolai és a technikusképzésen belül nagy hangsúlyt kap a nyelvi képzés (angol és német), valamint a számítástechnikai oktatás, amely szorosan kapcsolódik a pályázaton nyert CNC faanyag-megmunkáló gép használatához. Az elméleti szakmai és közismereti tárgyak elsajátítása mellett (érettségi, képesítő vizsgák, szakmunkásvizsgák), nagyon jelentős szerepe van a gyakorlati munkának.

A gyakorlati oktatás az iskolai tanműhelyek kivételével csak a tanulószerveződés megkötése után kezdődhet, ill. folytatható, amelyet a munkáltató és a tanuló képviselője (szülő) a kamara előtt köt meg.

Szervezett gyakorlati oktatás az iskolai tanműhelyben, a Balaton Bútorgyár, ill. a Videoton Audiotechnikai Kft. vállalati tanműhelyeiben folyik. Mindhárom tanműhelyben jól felszerelt kézi műhelyek, gépházák állnak a tanulók rendelkezésére: akik először a kézi szerzők, kisgépek használatát sajátítják el, majd a faipari alapgépek beállítását és alkalmazását, végül a helyi sajátosságoknak megfelelő technológiákat.

Kéziműhelyünk

A CNC-gépen végzett munka eredménye

A tanműhelyeket működtető vállalatok vezetőivel az iskola kapcsolata szoros. Az iskola végzett tanulói képezik a faipari szakembereket a tanműhelyekben, hiszen a felsőbb éves tanulók a gyakorlati idő alatt az üzemekben is dolgoznak és tanulnak, megismerkednek az ott folyó termelőmunkával, az ott dolgozó emberekkel.

Az iskolai tanműhelyben a tanulók a gyakorlati idő alatt külső megrendelések teljesítésével és az iskolai felújítások, karbantartások és fejlesztések elvégzésével komoly termelési értéket is létrehozhatnak.

A fejlett technológiát is elsajátíthatják tanulóink, hiszen 1998-ban pályázat révén elnyertünk egy CNC vezérlésű faipari megmunkáló gépet, amely az iskola tanműhelyében került elhelyezésre. A Balaton Bútorgyári tanműhelyben évek óta programozzák és működtetik a tanulók a gyár által beszerzett CNC vezérlésű faeszterga és felsőmaró tangépeket.

Iskolánk régi hagyománya, hogy az évenként megrendezett „Táncsics Napokon” a tanulók által készített

tárgyakból, kisbútorokból, vizsgadarabokból, az interziaszakkörön készített „műremekekből” kiállítást szervez komoly érdeklődés mellett. A legsikeresebb kiállítók jutalmat kapnak (kirándulás, vásárlási utalvány, könyvutalvány), így ösztönözve a tanulókat az igényes és szép munkára.

Az iskolában folyó szakmai munkát tanulmányi kirándulások is színesítik, bővíti a diákok ismeretét, elősegítve pályaválasztásukat.

Iskolánk sokoldalúan képzett szakembereket nevel, közülük sokan jelentkeznek továbbtanulásra vagy indítanak önálló vállalkozást, ugyanakkor a megyeszékhely vonzáskörébe tartozó vállalatok szakmunkásigényét is kielégíti. Az itt folyó nevelőmunka színvonalát jellemzi, hogy a felsőoktatásba felvettek szerinti rangsorban 1993–1997 között iskolánk a szakközépiskolák között országosan a 25., a megyében az 1. helyen áll.

Purth Miklós

faipari munkaközösségvezető

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az év szakembere-díj elnyerésére

A Faipari Tudományos Egyesület pályázatot hirdet „Az év szakembere”-díj elnyerésére.

A pályázaton való részvétel feltétele a tárgy évben (1998) bevezetett (jelentős) érdemleges újítás, vagy hazánkban eddig nem ismert, nem alkalmazott technológia ill. technikai megoldás sikeres honosítása és hozzájárulás annak publikálásához.

A pályázatnak tartalmaznia kell az elvégzett újítás, újdonság műszaki leírását, ismertetését.

A pályázaton bármely faipari ágazatban dolgozó szakember részt vehet, ha a Faipari Tudományos Egyesület tagja.

A pályázat beadása, eljuttatása a Faipari Tudományos Egyesület (1027 Budapest, Fő u. 68.) címére

1999. május 31-jéig egy példányban.

A beérkezett pályamunkákat bíráló bizottság értékeli.

Kitűzött díj: 50 000 Ft.

A díj átadására a BÚTORVILÁG '99 szakvásáron kerül sor 1999. november 9-én.

KAESZ GYULA Faipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző

Iskolánk a **Kaesz Gyula Faipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző** 1966 óta működik Budapesten a XIV. kerületi Egressy út 36. alatti kétszintes épületben, amelyben teljes körű faipari és kárpitosképzés folyik 17 tanteremben valamint faipari és kárpitos tanműhelyben, délelőtt és délután.

Képzési formáink a következők: a NAT bevezetésével ettől az évtől kezdve 9. és 10. osztályokat is fogadunk, akik szakmai orientációt kapnak a közismereti tantárgyak mellett. A hagyományos szakmunkásképzés csak ezután következik 1 ill. 2 éves időtartamban.

1992-től bevezettük az asztalos és kárpitos szakmákban a szakközépiskolai képzést és mostanra már a negyedik évfolyamot bocsátottuk újjára.

Az érettségizett fiatalok 2 évi faipari ill. 1,5 évi kárpitos szakmai képzés után juthatnak szakmunkás-bizonyítványhoz. Végzett szakmunkástanulóknak az érettségi bizonyítvány megszerzésére is van lehetőség, 3 év alatt az esti tagozaton vagy 2 év alatt az intenzív nappali tagozaton. Átképző tanfolyamokat is tartunk.

Az eltelt 32 év alatt sok hazai és külföldi elismerést kaptunk. Számos delegáció látogatott el hozzánk, akik mindig nagy elismeréssel nyilatkoztak az itt folyó munkáról. Előző igazgatónk Balázs Gyula javaslatára vette fel intézményünk 1975-ben Kaesz Gyula belsőépítésztervező nevét, amit azóta is büszkén viselünk. Emlékre 1977 áprilisában avattuk fel Vilt Tibor Kossuthdíjas szobrászművész emlékművét az iskola előcsarnokában, melynek avatásán Kaesz Gyula özvegye, Kaeszné Lukáts Kató is részt vett.

Iskolánk minden esztendőben megrendezi a Kaesz Gyula Napokat, ahol tantestületünk tagjai, valamint tanuló ifjúságunk szakmai, játékos szellemi és sportvetélkedőkön vesznek részt. Színvonalas kiállítások sorával öregbítettük és öregbítjük nevünket.

Jelenleg 11 kéziműhelyben korszerű gyakorlati oktatás folyik. Külön büszkeségünk az európai színvonalú gépterem. A szabásműhelyünkben az alapanyagok feldolgozása folyik. Műhelyeinkben kombinált faipari kisgépekkel valamint egyéb kézigépekkel is ismerkednek tanulóink. A gyakorlatban mindegyik úgy működik, mint egy önálló kis asztalosműhely.

Az új helyre telepített három kárpitos kéziműhelyben, valamint az intarzia kéziműhelyben folyik a régi, stílbútorok restaurálása is, hozzáértő szakoktatók irányításával. Az elmondottak alapján kijelenthetjük, hogy gyakorlati képzésünk a szakismeretek, készségek, fogások elsajátítása révén, fiataljainkat alkalmassá teszi

Kéziműhelyünk

Európai színvonalú gépterem

arra, hogy akár kisipari, akár nagy vállalkozói területen helyüket becsülettel megállják. Sajnos, csak 320 fiatal képzésére van lehetőség tanműhelyeinkben, a többiek szövetkezeteknél, kisiparosoknál szerzik meg gyakorlati ismereteiket.

1991 óta működik számítástechnikai szaktanterem, ahol 15 számítógépen heti 1 órában a szakközépiskolai tanulók elsajátíthatják az alapismereteket.

Pénzügyileg önálló gazdálkodású és költségvetésű intézmény voltunk és vagyunk. A tanműhelyek által készített munkákat, termékeket eladásra kínáljuk. Felveszünk egyéni megrendeléseket, és egyéb intézményeknek is rendelkezésére állunk.

Szívesen adunk helyet különféle szakmai kiállításoknak, mint például az 1992-ben rendezett Faipari Szim-

póziom és Faipari Gépek bemutatója, valamint a HENKEL cég új termékeinek vásárral egybekötött bemutató kiállítása. Iskolánk bemutatkozott a Wien köszönti Budapestet (Hidak a jövőbe) című kiállításon, ahol egy bécsi szakiskolával mérettünk meg. Ott voltunk a HUNGARODIDAKT 93. nemzetközi oktatási, oktatástechnikai és szakképzési vásáron. Bemutatkoztunk a DEVON-KORNWALL-SOMERSET Napokon is.

A minden évben megtartott Szakma Kiváló tanulója versenyen, valamint közismereti országos versenyeken iskolánk tanulói mindig eredményesen szerepeltek. Ezzel erkölcsi dicsőséget szereztek iskolánknak.

Kollektívánk kiemelkedő szakmai képességű, elhivatott, lelkiismeretes pedagógusokból áll, akik korszerű pedagógiai módszereket alkalmazva oktatnak.

Könyvtárunk 22 ezer kötetes állománya számítógépre feldolgozott. Faipari szakrészleggel rendelkezik, melynek állományában muzeális értékek is vannak. Olvasótermünk 45 férőhelyes, ahol lapozgatni lehet 30 féle szakmai, művészeti, irodalmi és neveléstudományi folyóiratban, mód van zene hallgatására, tudományos és művészi filmek megtekintésére.

Iskolai múzeumunk, amelyet még Neményi Pál grafikus rendezett be és gondozott, anyagát felfrissítjük, áthelyezése, újrakepítése jelenleg is folyik.

1982-ben iskolánk felavatta fedett tornatermét, amelyet kondicionáló teremmel is kiegészítettünk.

Ha valaki ellátogat ide hozzánk az Egressy út 36. alatti épületbe, a homlokzaton Kalló Viktor szobrászművész bronzrelifje fogadja, a kertben megcsodálhatja Mészáros Mihály: Dózsa című alkotását, valamint Samú Géza: Napszekér című kompozícióját. A földszinten a már említett Vilt Tibor: Kaesz Gyula emlékműve és Kádár György Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész figurális mozaik-falburkolata fogadja, valamint az első emeleten Klimó Károly Munkácsy-díjas festőművész intarziaképe uralja a teret.

Hagyományainkat megtartva és azokat továbbfejlesztve, újakkal gyarapítva reméljük, hogy a következő nemzedék is folytatja az elődök által megtett szakmai utat és emberi megszállottsággal végzett munkát.

Szalay Józsefné
igazgató h.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az év faipari vállalkozója-díj elnyerésére

A Faipari Tudományos Egyesület pályázatot hirdet „Az év faipari vállalkozója”-díj elnyerésére.

A pályázaton való részvétel feltétele a tárgy évben (1998) olyan kiemelkedő gazdasági eredmény elérése, amely jelentős faipari műszaki fejlesztéssel valósult meg.

A pályázatnak tartalmaznia kell a vállalkozás rövid bemutatását, a tárgy évi (1998) mérleg főbb mutatóit (árbevétel, nyereség stb.) a foglalkoztatott létszámot és az egy főre jutó személyi jövedelmet.

A pályázaton bármely a faipari ágazatban működő (ipari, kereskedelmi, szolgáltató stb.) vállalkozás/társaság részt vehet. Feltétel a Faipari Tudományos Egyesület jogi támogatása, vagy tagsága.

A pályázat beadása, eljuttatása a Faipari Tudományos Egyesület (1027 Budapest, Fő u. 68.) címére

1999. május 31-jéig egy példányban.

A beérkezett pályamunkákat bíráló bizottság értékeli.

Kitűzött díj: 50 000 Ft.

A díj átadására a **Ligno-Novum – Wood Tech** szakvásáron kerül sor 1999. augusztus 28-án.

Szombathelyi Hefele Menyhért Építő és Faipari Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola

Az intézmény rövid története

Iskolánk 1990. július 1-jétől lett önálló intézmény. Jelenleg Szombathely város egyetlen, a megye legnagyobb építő- és faipari profilú szakközép- és szakmunkásképző iskolája. Szombathely híres építészéről – akinek nevéhez a Székesegyház, a Püspöki Palota, a Papnevelde és számos lakóház tervezése és építése fűződik – neveztük el.

Az azóta eltelt időszakban kezdődött meg az iskola arculatának kialakítása, a hagyományrendszer megteremtése, az iskola irányvonalát a későbbiekben is meghatározó nevelő-oktató munka alapjának lerakása, egy magával és a tanulói munkával szemben is igényes nevelőtestületi mag összekovácsolódása.

Az iskola képzési profilját és méreteit tekintve a gazdasági környezetben bekövetkezett változások és érezhető visszaesések ellenére még a jelen időszakban is mentes a nagyobb gondokkal járó, hirtelen változásoktól. Beiskolázása biztosított, az érdeklődés az oktatott szakmák iránt – a beiskolázható korosztály létszámát tekintve – alig-alig változik. Az iskola össztanulói létszáma csekély ingadozásokkal az 1990-es indulása óta változatlanul a hétszáz fős létszám körül mozog.

Az iskola profiljából, illetve képzési struktúrájából következően a tanulók nagy része tanult szakmájában keres és talál munkahelyet. A pályakezdekők elhelyezkedési esélyeit növeli, hogy az iskola egyre nagyobb számban biztosítja a másodszakma megszerzésének lehetőségét, és beépülnek a képzési programba egyéb, a munkaerőpiac igényeinek megfelelő elemek is, mint például a szakmai informatika, illetve az idegen nyelv oktatása is.

Az iskola felszereltsége az elmúlt években folyamatosan javult. Az iskolavezetés átgondolt fejlesztési koncepciójának és az ehhez szükséges források megteremtése érdekében végzett munkájának eredményeként az igényes képzéshez szükséges technikai háttér nagyjából biztosított. Kialakítottunk egy karbantartó műhelyt két raktárral, a pincében kondicionáló termet öltözővel, mosdóval, zuhanyozóval, tankönyvraktárat, dekorációs helyiséget és légpuska-lőteret, a padlástérben a könyvtárhelyiséget. Felépült egy – az új tornatermet és több tantermet befogadó – új épületszárny. Sikerült a 14 tanterem, viszonylag leromlott állapotú öreg épületből egy 18 tanterem, a középfokú oktatásra optimális feltételeket biztosító intézményt létrehozni. Megoldást nyertek a szertári és irodai elhelyezések, azok berendezései, jelentősen gyarapodott szemléltetőeszköz és oktatástechnikai –

ezen belül elsősorban számítástechnikai – állomány, minőségében javult a szabadtéri sportpálya állaga. A beruházásokat az iskola önkormányzati támogatásból, pályázati pénzekből és szakképzési hozzájárulásból valósította meg. A felújítási munkákat a szakmai gyakorlathoz kapcsolva maguk a diákok végezték. A faipari és építőipari tanműhelyek belépésével jelentősen változott a tanulók gyakorlati oktatásának biztosítása. Jelenleg az iskola tanműhelyében az összetanulói létszám 35,5%-a, gazdálkodó szervezet tanműhelyeiben 26,2%-a, gazdálkodó szervezetenél termelésben 22,9%-a, míg magánvállalkozóknál 15,4%-a kapja gyakorlati felkészítését. Az iskola kiemelten foglalkozik a gyakorlati képzés színvonalának növelésével, az elmélet-gyakorlat összhangjának megteremtésével. A „dolgozva tanulni” elv érvényesül a képzési programban, amikor produktív munkával biztosítja a tanulók munkaellátottságát.

A képzés szakaszai, a képzési idő

Iskolánk rövid története során a legnagyobb horderejű – a szakképzést szerkezetileg is, időtartamában is érintő – változás, hogy fokozatosan különvlik az általános képzés és a tulajdonképpeni szakma tanulás. Két évvel későbbre tolódik a pályaválasztás, ami a tanulók és a szülők számára is igen felelősségteljes döntés. Ezáltal közelíthet egymáshoz az egyéni képességek, készségek, életcélok realitása, valamint a lehetőségek, a társadalmi elvárások, a piac igénye.

2+2-es szakmunkásképzés (4 éves)

Iskolánk tanulóinak legnagyobb része ebben a képzési formában vesz részt. Első-második évben (9–10. osztály) közismereti tárgyakat tanulnak, a hagyományos szakképzéshez képest kiegészítve német nyelv, számítástechnika, környezetvédelem, mozgókép-kultúra és médiaismeret, emberismeret oktatásával. Szakmai alapozóként ábrázoló geometriát illetve munkavédelmet tanítunk. Az ide járó tanulók a következő szakmákat választhatják és tanulhatják 11–12-ik évfolyamon: asztalos, kárpitós, fényező és mázoló, szobafestő-mázoló és tapétázó, kőműves, épületburkoló, ács-állványozó, tetőfedő, műkőkészítő ún. beszámoltató képzés formájában.

Hagyományos szakmunkásképzés (3 éves)

Egy harmadéves osztályunk van ezen kifizető képzési formában, a következő szakmákban: kőműves, ács-állványozó, tetőfedő.

Horváth Zoltán faipari technikusjelölt vizsgamunkája

Pécsi Péter faipari technikusjelölt vizsgamunkája

Építő- és faipari műszaki szakközépiskola (4+1)

Érettségit adó, szakközépiskolai képzési forma, ahol az első négy évben (9–12 év) hangsúlyos szerepet kap a közismereti tárgyak tanulása, kisebbet a szakmai tárgyaké. A 12. év végén közismereti érettségi vizsgát tehetnek a tanulók, ami előfeltétele annak, hogy a 13. évben a technikusképesítővel folytathassák a tanulmányaikat. A 13. év végén technikusminősítő vizsgát tesznek.

Szaktanársok szakközépiskolája (2 éves)

A már szaktanárs-bizonyítvánnyal rendelkezőknek biztosítja az érettségi bizonyítvány megszerzését. Ebben a képzési formában közismereti tárgyakat tanulnak a 3 éves levelező rendszerű szaktanársok szakközépiskolájának tanterve szerint.

A második- illetve harmadik szakma megszerzése

Egyre kedveltebb képzési forma. Elsősorban (de nem kizárólagosan) azon fiatalok választják, akik a mi iskolánkban szereztek szaktanárs-bizonyítványt. A képzési idő azonos szakmacsoportban 1 év, egyébként 2 év.

Tanárok és diákok

A nevelőtestület fiatal, az új befogadására nyitott, folyamatos önképzésre igényes pedagógusokból áll. Igazi szakmai fejlődésüket az át- és továbbképzések tudatos támogatása és ösztönzése hozta. Az iskolavezetés támogató törekvése azonban csak egyik oldalát alkotja a dolognak. Elismeréssel kell adózni a kollégáknak, hiszen nem hiányzott belőlük a szorgalom és erőfeszítés, a család, a tanítás melletti tanulás vállalása.

A jól tervezett szerkezetváltás megvalósítása folyamatos és intenzív szakmai-pedagógiai fejlesztő munkát is igényel. A nevelőtestület példa értékű munkát végzett a tartalmi megújítás tekintetében is. Az intézmény pedagógusai arra törekednek, hogy a végzett szaktanársok naprakész ismeretekkel rendelkezzenek, műveltségi szintjük folyamatosan emelkedjen, alakuljon ki bennük a folyamatos önképzés iránti igény, és szükség esetén legyenek képesek új szakmát tanulni. Az oktatás színvonalát minősíti az is, hogy az iskola tanulói az elmúlt évektől kezdve növekvő számban érnek el kimagasló eredményeket a különböző

tanulmányi versenyeken. A tanulók az SZKT mellett az országos közismereti tantárgyi versenyeken is eredményesen szerepelnek.

Iskolánkat szakmai sokféleség jellemzi. A kitűzött nevelési és oktatási célokat, az általános követelményeket különböző pedagógiai feltételek között lehet és kell teljesíteni (iskola, tanműhely, a különböző cégeknél csoportos vagy egyedi képzési forma, a nevelők eltérő pedagógiai kultúrája stb.)

Összegzés

Hisszük, hogy a hozzánk jelentkező tanulók nagy része másképpen tehetséges, mint az elit szakközépiskolákban és gimnáziumokba menők. Nem a szellemi adottságok, hanem a manualitás, a gyakorlati-fizikai munka tekintetében. Az alulmotiváltság ellenére keresnünk kell a tanuló számára sikert jelentő kitérés pontokat.

A kialakuló piacgazdaság igénye: Széles körű szakmai alapotottságú, az informatikában jártas, legalább egy világnyelven (angol vagy német) kommunikálni képes technikusok, szaktanársok képzése. Ezt teszi szükségessé az EU-csatlakozással járó, várhatóan felerősödő munkaerőmozgás, Szombathely és Vas megye nyugati határszél helyzete is.

Iskolánk minden tanuló számára nyitott, szívesen fogadunk minden jelentkezőt. Az iskola profiljából adódóan természetesen elsősorban az építő- és faipari szakmák iránt érdeklődő jelentkezőket várjuk. Munkánkban döntő szerepe van a felzárkóztatásnak, valamint a tehetséggondozásnak is. Megfelelő óraszám esetén ezt nagy sikerrel garantáljuk.

A fentieket figyelembe véve iskolánk jelmondata, mottója:

„Az utat meg lehet mutatni,

De menni mindenkinek magának kell!”

(Bajza)

A jelmondat találoan fejezi ki a pedagógia, az emberformálás céljait és korlátait. Pedagógusaink munkájának eredményessége nagyban függ attól, hogy sikerül-e a tanulók személyiségfejlődését úgy befolyásolni, hogy azok felismerően hosszabb távú céljait – együttműködő részeseivé váljanak az oktató-nevelő munkának.

Dr. Szalai Péter
igazgató

Ritka fafajaink faanyagának felhasználhatósága

Dr. Molnár Sándor

Az itt bemutatott fafajcsoportba a faanyag szerkezete és műszaki jellemzői alapján igen nagy eltéréseket mutató fajok tartoznak. Ipari felhasználásuk aránya szinte jelentéktelen. Fontos azonban hangsúlyoznunk, hogy a tárgyalat fajok mindegyike olyan kedvező esztétikai és/vagy műszaki sajátossággal rendelkezik, amely kiemelkedő használati értéket biztosít számára.

Sajnálatos, hogy a minőséget nem értékelő faipari tömegtermelés utóbbi évtizedeiben elfelejtettük megbecsülni ezen fafajokat, sőt sok esetben az is a feledés homályába merült, hogy mely területen képviselnek különleges értéket. A fakitermelések során a néha csak egy-két törzsszel jelenlévő fajokat sokszor el sem különbítik, összevágják tűzifává...

A következőkben bemutatjuk az egyes fafajok fontosabb tulajdonságait, erdei választékait és felhasználási területeit.

Szelídgesztenye (*Castanea sativa*)

Fája 25–35 m magasságot és 60–100 cm átmérőt is elérhet. Faanyaga a tölgyekéhez hasonló: gyűrűs likacsú, keskeny szíjácscsal, sötétebb, sárgásbarnás gesztel. A tölgyekkel szemben a legfontosabb különbség az, hogy a gesztenyének szabad szemmel nem láthatók a bélsugarai. A faanyag közepesen nehéz, alaktartó. Sűrűsége valamivel elmarad a tölgyekétől (légszárazon 630 kg/m³). Közepesen kemény és szilárd. E jellemzői is kisebbek a tölgyekénél, ezért könnyebb a megmunkálása, de kevésbé javasolható teherbírelő szerkezetek céljára. A gesztenyének igen magas a cseresavtartalma (7–16%), ez előnyösen befolyásolja a faanyag természetes tartósságát (az akác után a legtartósabb fafajunk).

A fakitermelés választék-összetétele: furnér-, és fűrészipari rönk, fagyártmányfa, kivágás, oszlop, karó, papírfa, rostfa, tűzifa.

A laza hálózatos ültetvényekben a rönkkihozatal viszonylag kisebb, itt nagy figyelem fordítandó a rövidebb fűrészipari választékok (pl. kivágás) termelésére.

Az elsődleges faipari feldolgozás során a gesztenyefából színfurnért, hordódongát, fűrészárut, oszlopot, talpfát, bútorecét és parkettfrizt készítenek. A gesztenyefa kiválóan hasítható, fűrészelve, gyalulható. Az értékes gesztenye fűrészárut gyakran pengeshullás szerint tárolják, szárítják („boules-áru”). A gesztenye fűrészáru csak lassú, óvatos menetrendekkel szárítható (a tölgnél kissé gyorsabban). A fatermékek ragasztása problémamentes. Felületkezelésnél a faanyag savassága miatt ügyelni kell a foltosodás elkerülésére

(pl. fémekkel való érintkezés). A gesztenye értékes bútortorfa, kiváló hordódonga, de nagyszerűen felhasználható faragott és esztergályozott tárgyak (pl. szobrok) készítésére is.

Figyelemmel kiváló gyümölcsére és nemes szépségű, sokoldalúan hasznosítható fájára, a szelídgesztenye a legértékesebb fafajok közé tartozik.

Szilek (*Ulmus*)

Az egyes szilfajok faanyagjellemei között jelentős eltérések nincsenek. Megemlítjük azonban, hogy az ipari feldolgozás szempontjából a jó növekedésű **mezei szilnek** (*U. minor*) van a legnagyobb szerepe. A **hegyi szil** (*U. glabra*) ritkán ér el rönkméreteket, az árterekre jellemző **vénic szil** (*U. laevis*) pedig csavarodott, göcsös fatesttel rendelkezik. Az utóbbi időben előtérbe került a turkesztáni eredetű „**puszta szil**” (*U. pumila*) telepítése. Kiskunsági vizsgálataink szerint e faj is a szilekre jellemző tulajdonságokkal rendelkezik, de igen markáns a gesztrész színbeli tarkasága.

A szilek fája a nemes tölgyekhez hasonló, gyűrűs likacsú, elkülönülő geszt és szíjács résszel. A gesztfa világos, vörösesbarna. A tölgyektől jól megkülönböztethető a késői pászta hullámos edényelrendeződése és a kevésbé látható bélsugarak alapján. A kisebb göcsök előnyös, csomoros rajzolatot eredményeznek.

A **szilek műszaki tulajdonságai** a tölgyekéhez hasonlóak: a légszáraz sűrűség 680 kg/m³, a statikus hajlítási szilárdság 90 Mpa.

A véghasználati korban a mezei szil jelentős méreteket érhet el: 25–30 m famagasság és 30–50 cm mellmagassági átmérő. A termelhető **erdei választékok** a következők: furnér- és fűrészipari rönk, fagyártmányfa, egyéb iparifa, tűzifa.

Megmunkálása valamivel könnyebb a tölgyekénél. Az **elsődleges feldolgozás** során színfurnér, fűrészáru, bútorecét, perketfríz készül belőle. A szilekből **gyártható termékek** igen széles körűek: szép rajzolatú bútorecét és parketta; lépcső és falburkolat készíthető belőlük. A szilek hagyományos felhasználása a kocsi gyártás (kerék, kocsi alváz stb.), kiválóan alkalmasak faragott és esztergályozott fatömegcikkre, dísz tárgyak készítésére is.

Vadkörte (*Pyrus communis* var. *pyraster*)

Fája nem ér el kiemelkedő méreteket: magassága 10–15 m, átmérője 0,3–0,7 m. A törzse sudarlós, az ágtszta része 2–6 m hosszú.

A **fatest** színe világos, enyhén barnászvörös, szürkés árnyalattal, tompa fényvel. A geszt és a szíjács nem különül el. A szabálytalan évgyűrűk határait finom sötét vonal jelzi. A szórtan elhelyezkedő apró edények és bélsugarak csak nagyítóval láthatók. Gyakoriak a belfoltok és a rendkívül finom türepedések.

A vadkörtefa egyenletes finom porozitása, éles és szabálytalan évgyűrűhatárai által képződő rajzolata és kellemes színárnyalata miatt rendkívül esztétikus megjelenésű.

Faanyaga sűrű (légszárazon 740 kg/m^3), közepesen kemény és szilárd. Vetemedésre, repedésre kevésbé hajlamos. Szívóssága és rugalmassága viszonylag kicsi. A vadkörtefa – bár valamivel tartósabb fájú, mint a nemes körte – nem tartozik az időjárás-, gomba-, és rovarálló fajok közé. Így célszerű a kitermelését a téli időszakban elvégezni.

A fakitermelés során a körtefából szerény mértékben furnér- és fűrészipari rönköket, fagyártmányfát (faragási alapanyagot) és tűzifát választékolnak. Mivel különösen értékes faanyagról van szó, ezért a hossztolásnál az egyedi igényeket is figyelembe veszik. Így a pipagyártási és faragási célú fagyártmányfákat már $0,8 \text{ m}$ hosszról és 10 cm átmérőtől kivágják. Tűzifának csak a beteg, fahibás részeket használják.

A körtefa elsődleges **megmunkálását** (fűrészelés, hasítás) legkésőbb május végéig el kell végezni. A friss fűrészárut célszerű gőzölni. Finom, egyenletes szövete miatt minden irányban jól faragható, kiválóan esztergályozható, gyalulható, marható. Sötétre pácolva az ébenfa helyettesítésére is használják.

A **bútorgyártásban és a belsőépítészetben** tömörfa és furnér formájában használják. Az exkluzív termékek alapanyaga. Szépsége és nyugodt szerkezete miatt különösen alkalmas értékes frontfelületek és dekoratív parketták kialakítására, gyártására. A körtefa nélkülözhetetlen alapanyag a faszobrászatnak, a dísz tárgy- és pipakészítésnek. A körtefából mérő- és rajzeszközöket is gyártanak.

Vadalmá (*Malus silvestris*)

A vadalmák általában $8\text{--}10 \text{ m}$ magasra nőnek, törzsük rövid és gyakran görbe, bordás. **Fájuk** szórtlikacsú, fehér-vöröses fehér, széles szíjáccsal és alig elkülönülő sötétebb barnás geszttel. Az évgyűrűhatárok elmosódtak, a bélsugarak szabad szemmel nem láthatók. A faanyag finom szövetű, finom rajzolatú. A sugármetseten a barna belfoltok, a húrmetszeten a hullámos évgyűrűhatárok láthatók. **Közepesen sűrű**, szilárd. Jellemzői elmaradnak a vadkörteétől (légszáraz sűrűsége 660 kg/m^3 , statikus hajlítoszilárdsága 75 Mpa). A faanyag az időjárás hatásokkal és a biotikus károsítókkal szemben nem ellenálló. A szíjács különösen alacsony tartósságú.

Fája jól gyalulható, esztergályozható, faragható. A **fűrészárut célszerű gőzölni**. Mesterséges szárítása óvatos menetrendeket igényel. **Fájából készítenek** kisebb bútorokat, gyalupadokat, dísz tárgyakat, fatömegcikkeket, sőt pipákat is.

Megjegyezzük, hogy a nemes és vadalma között a faanyag mikroszkópos szerkezetében különbség nincsen, de a vadalmák általában sűrűbb évgyűrű-felépítéssel és finomabb szövettel rendelkeznek. (Az egyes

nemes almák között is jelentős különbségek vannak, pl. a húsvéti rozmaring fája sűrűbb mint a jonatháné.)

Berkenyék (*Sorbus*)

A berkenyék mintegy 80 faja közül faipari jelentősége elsősorban a **Barkóca berkenyének** (*S. torminalis*) és kisebb mértékben a **Madár berkenyének** (*S. aucuparia*) van. Meg kell azonban jegyezni, hogy **minden berkenyefaj szórt likacsú, egyenletes, sűrű, finom szövettű**. Így kiválóan alkalmasak faragott, esztergályozott termékek, szobrok, dísz tárgyak készítésére.

Barkóca berkenye (*Sorbus torminalis*)

Az utóbbi években a nemes szépségű fafaj iránt Nyugat-Európában jelentősen megnőtt az érdeklődés. A németországi árveréseken 1 m^3 jó minőségű rönkért $15\text{--}20$ ezer márkát is adtak. A hazai érdeklődés e fafaj iránt ma még nem jelentős...

Fája üde termőhelyeken eléri a $15\text{--}20 \text{ m}$ famagasságot és $30\text{--}40 \text{ cm}$ átmérőt. A **fatesten** belül a szíjács és a geszt egyszínű barnás-vörös (a körtehez hasonló). Az évgyűrűhatárok élesek, az edények finomak, egyenletesen, szórtan elrendezettek. Gyakoriak a belfoltok, idősebb korban álgesztesedik.

Műszaki tulajdonságai szintén hasonlóak a vadkörtehez, így a sűrűsége légszárazon 750 kg/m^3 , hajlítószilárdsága 108 MPa . A szívóssága (ütő-hajlító szilárdsága) és rugalmassága azonban jelentősen meghaladja a körteét. Zsugorodási, alakváltozási jellemzői azonban valamivel kedvezőtlenebbek. A közepesen kemény faanyag füledékeny, így gondoskodni kell a téli fakitermelésről és a gyors feldolgozásról.

Erdei választékai: furnér- és fűrészipari rönkök, fagyártmányfák. Tűzifát csak a beteg, fahibás részekből választékolnak. A jó minőségű egyedeket külföldön szálfá formájában árvezik. A barkócafát a füledés elkerülése céljából május hónapig fel kell dolgozni. A fűrészárut csak rendkívül lassan, a gyertyánéhoz hasonló menetrendekkel szárítható.

A **barkócából gyártható termékek** közül kiemeljük az egyedi, mives bútorokat. Természetesen felhasználható a belsőépítészetben (egyedi parketták, falburkolatok, pultok stb.), kiválóan alkalmas faszobrok, különböző esztergályozott és faragott tárgyak készítésére. A barkóca évezredek óta az emberhez nagyon közelálló fafaj (pl. az óir-kelta fanaptár második hónapjának a névadója): fája nemes szépségű alapanyag; gyümölcse embernek, vadnak egyaránt hasznos táplálék.

Madárberkenye (*Sorbus aucuparia*)

Fája $10\text{--}15 \text{ m}$ magasra nő, és $20\text{--}30 \text{ cm}$ vastag törzssel rendelkezik. Mikroszkópos szerkezete szinte azonos a barkócaéval, makroszkóposan azonban eltér, mivel a geszt és a szíjács e fafajnál elkülönül. A szíjács széles, vörösesfehér; a geszt vörösesbarna, gyakran csíkos. Az évgyűrűhatárok jól láthatók.

Műszaki tulajdonságai közel azonosak a barkócaéval (közepesen kemény, szívós, nehéz). Szintén füledékeny, így ügyelni kell a gyors feldolgozásra.

Termékei: Korábban különböző gépelemeket, szer-

számnyelet, sőt hordódongát is készítettek belőle. Vesszőit kosárfonásra is felhasználják. Egyenletes szövete miatt kiválóan alkalmas faragott és esztergályozott termékek gyártására. A bútorgyártásban még nem igen használják, bár a barkócahoz hasonlóan alkalmas egyedi bútorok készítésére.

Fekete nyér (*Populus nigra*)

A hosszú életet (200–300 év) megélő – sajnálatosan kiveszőben lévő – fekete nyárok jelentős méreteket érhetnek el. Előfordulnak 30–40 m magas és 1–2 m átmérőjű egyedei (pl. Duna-sziget, Osli).

Fája széles szíjácscsal és szürkésbarna geszttel rendelkezik. A többi nyárfajhoz hasonlóan szórtlikacsú, viszonylag homogén szövetű fafaj. Különös értéket képviselnek a fekete nyár csomoros változatai (ezek az

alvó rügyek burjánzásából kialakuló daganatok, különleges rajzolatok).

Műszaki tulajdonságai alapján a nyárok közül a nagyobb sűrűségű fajtákhoz (pl. óriás nyár) tartozik (légszáraz sűrűsége 450 kg/m³), de természetesen így is könnyű, puhafájú, alacsony szilárdságú (hajlítószilárdsága 55 MPa).

Erdei választékai: Hámozási és fűrészipari rönk, fagyártmányfa, papírfa, rostfa, tűzifa, Külön választandók a **csomoros törzsek**, amelyekből színfurnér illetve értékes fűrészáru készíthető.

Termékei: a **fekete nyárból** a nemes nyárokra jellemző késztermékek készíthetők: rétegelt lemez, bútortlap, gyufa, rakodólap, láda stb. A csomoros nyár furnérból, fűrészáruból dekoratív, egyedi bútorok készíthetők. Korábban a fekete nyárból teknőket, facipőket is készítettek.

KÖNYVISMERTETÉS

Új tankönyv nem csak egyetemisták számára!

WINKLER ANDRÁS: Forgácslapok

Tartalmában hiánypótló, stílusában új olvasmányos tankönyv született. A szerző bemutatja, hogy egy „száraz” műszaki termékcsaládról is lehet irodalmi igényességgel úgy írni, hogy olvasása élvezetet jelentsen. A forgácslap a faipar igen fontos, nagy jelentőségű terméke, amellyel az élet ma már minden területén, lépten, nyomon találkozunk. A továbbfeldolgozó faipar számára is nélkülözhetetlen. Nyers állapotban nem túl szép, de a könyvet olvasva mégis annak tűnik. Mi ennek az oka, lehet-e egy szakkönyvnek varázsa? A versidézetek, a pályatársak „bemondásai” feloldják a „száraz” műszaki szemléletet, élénkítik és elgondolkoltatják az olvasót, különösen azokat, akik ismerték, ismerik az idézett személyeket. Ezek az idézetek, hivatkozások tanúsítják, hogy milyen jelentőséget tulajdonít a szerző az elődök és pályatársak munkájának. A gyakorlati – üzemi zsargon kifejezések említése, használata, nem csak színesíti a stílust, de hasznos is az üzemi életben eligazodni szándékozó mérnök számára.

Figyelemfelkeltésre, átfogó tájékoztatásra törekszik. Nem megy bele a részletekbe, de a kutatási eredmények ismertetésével felkelti az érdeklődést a mélyebb összefüggések megértése és vizsgálata iránt. Az ilyen irányú szándékot irányítja, illetve segíti a kutatási eredmények összefoglalása és az irodalom jegyzék. Nyelvezete a laikus érdeklődők számára is érthető, világos. Reméljük sok hívet szerez majd a forgácslap gyártóknak, és a fatermékek minden barátjának.

A könyv értékét nagyban emeli, hogy részletesen beszél az ésszerű fahasznosításról, amelynek jelentőségét még sokan nem ismerik. Erős lobby hiányában gyenge az ágazat propagandája.

A szerző a forgácslapgyártás elhivatott művelője. Tudományos munkásságának zömét a forgácslapgyártás fejlesztése terén végezte és végzi. Kandidátusi és akadémiai doktori értekezésében is evvel foglalkozott.

Humán műveltsége, nemzetközi szakmai és vezetői tapasztalatai lehetővé tették, hogy ne vesszen el a részletekben. A korlátozott terjedelmen belül maradván és igazodva az egyes anyagrészek jelentőségéhez, jó belső arányokat tudott tartani.

A szerző átfogó ismereteket ad a számára oly kedves alapanyagról, a gyártástechnológiától kezdve a termékek főbb jellemzőin át a minőségbiztosításig. Hasznos tanácsokat találhatnak a könyvben azok a vállalkozók is, akik esetleg egy forgácslapgyár telepítésével, tervezésével kacérkodnak. Az ábrák tiszták és érthetőek.

Szakmai eligazítást ad, tájékoztat és szórakoztat – kinyilatkoztatás nélkül. Nem véletlen, hogy a könyv sikeres, a kiadás – november 1. – óta eltelt rövid idő alatt a készletnek már több mint a fele elfogyott a könyvesboltokban.

Faforgácsoló szerszámok hőterhelése

Dr. Csanády Etele

A faiparban a fa megmunkálásának elvileg kétféle módozatával találkozunk: forgácsolós és forgácsmentes alakítással. A termékek iránti igények, a minőségi követelmények, a megmunkálási lehetőségek, a szerszámok jellege, valamint az alapanyag tulajdonságai számtalan paramétert eredményeznek.

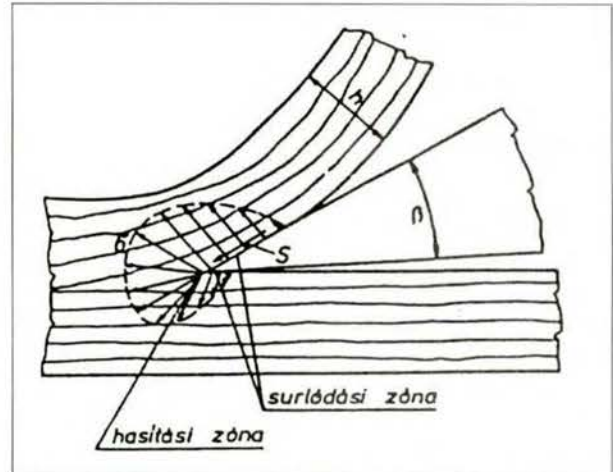
Ezen paraméterek között fontos helyet foglal el a forgácsoláskor a súrlódás hatására keletkező hőmennyiség. Ez a hőmennyiség a szerszámban a bevezetés módja és az élgeometria miatt nem egyenletesen oszlik el. A súrlódási felületek függnek az egy fogra jutó előtolástól, a szerszám formájától, valamint a kopás mértékétől. A súrlódó felület és a súrlódási erő növekedésével növekszik a súrlódási munka, ami aztán hővé alakul. A fémipari megmunkálásokhoz hasonlóan, kedvezőtlenül megválasztott paraméterek esetén mind a faanyagot, mind a megmunkáló szerszámot könnyen el lehet égetni, ez pedig magas hőmérsékletre utal. A fenti tények indokolják, hogy forgácsoláskor is szükséges a hőjelenségek ismerte:

- a szerszámok anyagának,
- geometriai paramétereinek,
- valamint a forgácsolás technológiai adatainak optimális megválasztása céljából.

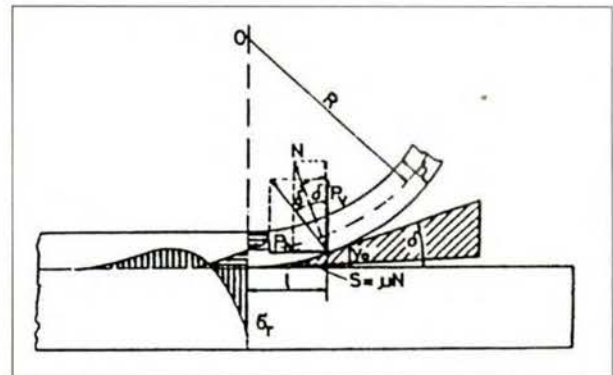
A szerszám-élettartam növelhető és jobb lesz a felületi minőség. A szerszámoknál a legfőbb probléma a forgácsoló élék gyorsabb-lassúbb kopása. Nem tisztázott ezen elvesztési folyamat tényleges oka, és az sem, hogy milyen arányban függ a kopás intenzitása a mechanikai erőktől és a kialakult magas felületi hőmérséklet hatására bekövetkezett anyaglágyulástól ill. oxidációtól.

A szerszámokban kialakuló hőmérséklet-gradiensek hatására a test anyagától függően különböző hőfeszültségi tartományok jönnek létre. Ezen hőmérsékleti gradiensek formáját döntően befolyásolja a háromdimenziós geometria, a hőbevezetés és elvezetés intenzitása és a légsebesség. Az 1. ábra a nyomófeszültségeket mutatja a szerszám felületén. A 2. ábra pedig a faanyagban ébredő feszültségeket.

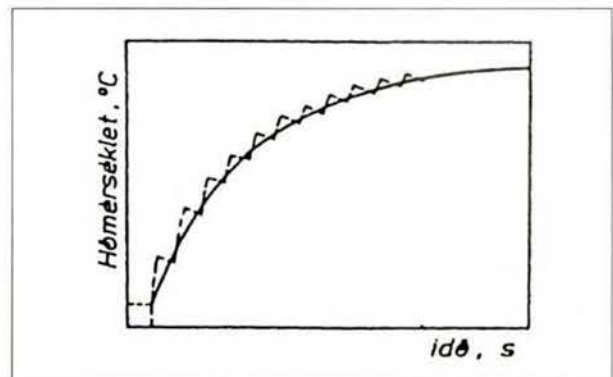
A kialakuló hőmérsékletmező vizsgálata bonyolult feladat, mivel kísérletileg az él és közvetlen környezetének hőmérséklete gyakorlatilag nem mérhető, csak távolabb az éltől. Így szükség volt egy kombinált kísérleti-matematikai módszer kidolgozására, hogy a már nem mérhető és még mérhető tartományt egy numerikus számítási módszerrel le lehessen fedni. A matematikai modell számára a mérési pontok átfedése a peremfeltételek valós megbízható megállapítását tették lehetővé.

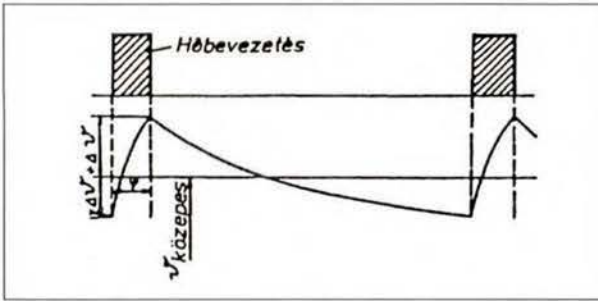
1. ábra
Feszültségeloszlás a szerszám felületén

2. ábra
Feszültségeloszlás a forgácsban, valamint erőviszonyok

3. ábra
A szerszám felmelegedése az indítás után

4. ábra

A felület periodikus hőmérsékletváltozása

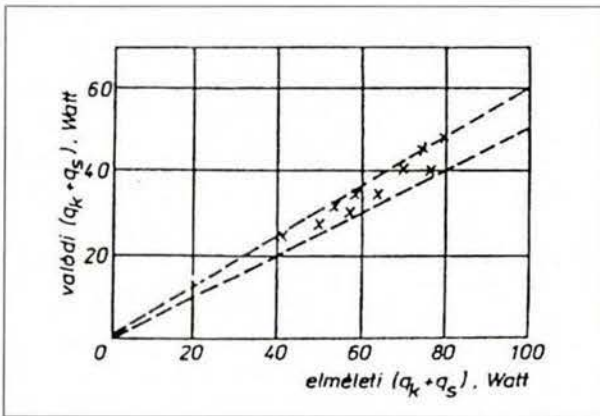
A méréshez alkalmazott esztergákés, körfűrész és marószerszám alapanyaga gyorsacél volt. A kombinált mérési módszerrel és matematikai modellel a hőterképezést a szerszámok háromfajta üzemi állapota végeztem el:

- **Stacioner** – egyszeri hőbevezetés (maximális hőmérséklet, hőegyensúly);
- **Kvazi stacioner** – állandó hőbevezetés (maximális hőmérséklet, hőegyensúly eléréséig);
- **Instacioner** – ciklikusan ismétlődő hőbevezetés és lehűlés (lásd 3., 4. ábra).

Eredmények

Az elméleti és kísérleti vizsgálatok eredményei azt mutatják, hogy a forgácsolás hőfizikája összetett feladat és a hőmérsékletmező konkrét kialakulása igen sok tényező függvénye. Az eddig elvégzett vizsgálatok alapján egy sor új megismerésre sikerült szert tenni, amit az alábbiakban kívánok összefoglalni:

- Vizsgálataim alapján a késélen és környezetében keletkező súrlódási munka 55–60%-a alakult át közvetlenül hővé, amely a késtestbe és a forgácsba vezetődik el (5. ábra).

5. ábra

A súrlódási munka hővé alakulása

Ez elsősorban azzal magyarázható, hogy a súrlódási folyamat egy irreverzibilis folyamat, amelyben az energiaátalakulás nem tökéletes. Másrészt a súrlódás, mint τ feszültségeloszlás az érintkező felületekben deformációt hoz létre, és az arra fordított munka szintén nem jelentkezik az energiaátalakulás folyamatában.

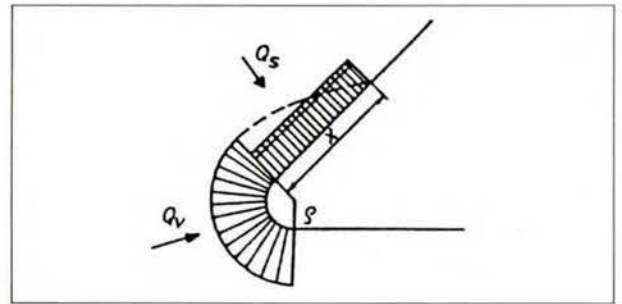
- Alkalmazott analitikus számításokkal megfelelő pontossággal kiszámítható volt, hogy az érintkezési

felületben keletkező hő hogyan oszlik meg a szerszámtest és a forgács között különböző nedvességtartalmak mellett. Ezek a számítások azt mutatták, hogy a fejlődő hő 3,5–10%-a kerül a forgácsba a nedvességtartalomtól függően. Minél nagyobb a nedvességtartalom, annál több hőt vesz fel a forgács.

- Elméleti megfontolások és kísérleti megfigyelések alapján határozta meg a hőbevezető felületet a kés élén és a kés homlokfelületén.

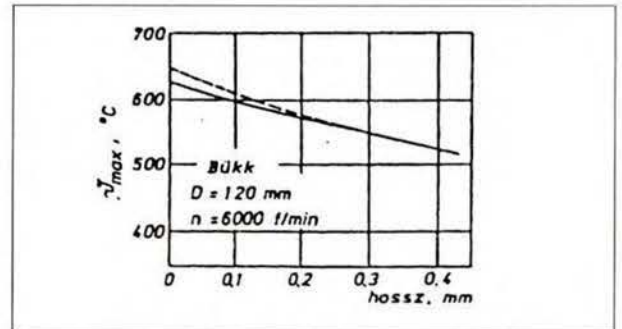
– Kés élének felülete a kés szélességétől és az él lekerekítési sugarától függően, a kés élszöge (β) az él felületét lényegesen nem módosítja. Nehezebb feladat a hőbevezetés hosszának a meghatározása a homlokfelületen. A forgácsoláselmélet ma már adatokat szolgáltat a forgács deformációjára a homlokfelületen, amelyet felhasználva és kísérleti megfigyelésekkel kiegészítve első közelítésben megállapítható, hogy a hőbevezetés hossza a forgácsvastagság $\sim 1,3$ -szere.

- A kés homlokfelületén a hőbevezetés eloszlása a nyomófeszültség eloszlásához hasonlóan nem egyenletes. Vizsgálataim viszont azt mutatták, hogy az esetek túlnyomó részében az egyenletes hőbevezetés feltételezése is jó eredményt szolgáltat (lásd 6., 7. ábrák).

6. ábra

Hőbevezetés-eloszlás

7. ábra

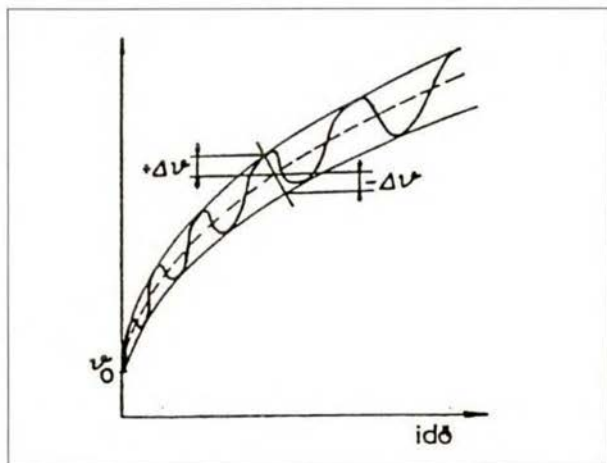
Maximális hőmérséklet-változása a szögfelező mentén a hőbevezetés közelítő és pontosabb eloszlásának felvételekor

A tranziens lehűlési folyamat mérése és annak számítástechnikai úton való modellezése lehetővé tette a forgó szerszámon levegő irányában létrejövő hűtési folyamat közelítő meghatározását. A kapott összefüggés $Nu=0,12 Re^{\uparrow} 0,7$.

- A kés és közvetlen környezetének hőmérsékletmezeje alapvetően függ a forgácsolási üzemmódtól. Így stacioner (esztergályozás), kvazi stacioner (forgószerszám felmelegedése és lehűlése) és instacioner üzemmódról (a szerszám felületi hőmérsékletének for-

dulatonkénti változása) beszélhetünk. Az utóbbi két üzemmód általában egymásra szuperponálódva jelentkeznek a gyakorlatban. nagy amplitúdójú hőmérséklet-ingadozás csak a kés felületi rétegében lép fel, ezért a szerszámtest belsejének hőmérséklet-változását kvázi stacionernek lehet tekinteni (lásd 8. ábra).

– A kés instacioner ciklusonkénti hőmérséklet-változása teljes amplitúdója elérheti 700–800 °C-t. Ugyanitt a stacionárius hőmérsékletérték 400–500 °C. Ebből következik, hogy a késél pillanatnyi hőmérséklete a felületen elérheti az 1000 °C-t is.

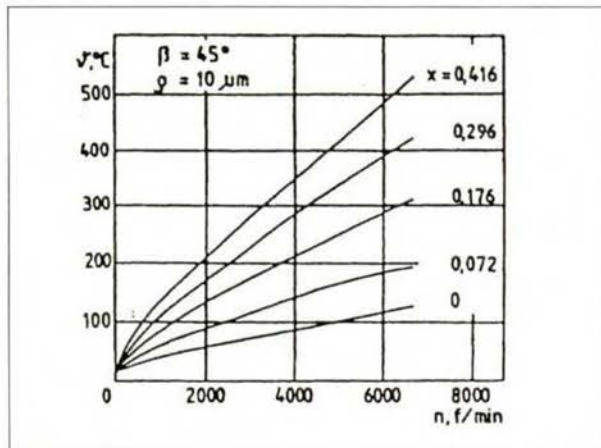

8. ábra

Instacioner modell jelleggörbéje (felmelegedési állapot)

Külföldi kutatások – vizsgálva az oxidációs jellegű kopást – a kés felületén a forgácsolt faanyagból származó Ca és K lerakódását mutatták ki. A fenti folyamatok reakcióhőmérsékletei is igazolják a számított magas értékeket.

Az üzemeltetési és élparaméterek függvényében meghatároztuk a maximális szerszámhőmérsékletet. E számítások eredményeiből bemutatjuk a fordulatszám növekedésének hatását (9. ábra).

9. ábra

A maximális élhőmérséklet a fordulatszám függvényében

A gyakorlat számára levonható következtetések

- A faipari szerszámok hőterhelése elsősorban a súrlódási hőből származik.
- Nagy kerületi sebesség hatására nagy súrlódási teljesítmény és nagy felületi hőmérséklet várható.
- Nagy felületi hőmérséklet a kopásmechanizmus fontos tényezője.
- Az élfelület nagy ciklikus hőmérséklet-változása ciklikus hőfeszültséget jelent, amely a felületi réteg kifáradását (pitting) okozza.
- Egyre kopottabb szerszám felületi hőmérséklete egyre jobban nő.

Összefoglalva kijelenthetjük, hogy a jövőben a szerszámtervezőknek a tervezéskor az előálló magas hőmérsékletet is figyelembe kell venni.

Irodalom

Csanády Etele: Faforgácsoló szerszámok hőterhelése 1993 (kandidátusi értekezés) Sopron.

Országos Erdészeti Tanács alakult a földművelési és vidékfejlesztési miniszter munkájának a segítésére

A rendszerváltást megelőzően az elsődleges faipar, a fűrészipar nagyobb része a nagyvállalati EFAG-ok szervezetében üzemelt. Az 1989. év utáni átszervezések magukkal hozták az erdőterület mintegy 40%-ának magántulajdonba adását, 300 ezer új erdőbirtokost teremtettek, 19 – korábbi faipari részlegeitől megszabadított – erdészeti nagyvállalati rt. kialakítását. Mindezen változások azonban nem jelentik azt, hogy a faipar többé nem érdeklődik az erdőgazdálkodás irányítási vagy más országos gazdálkodási kérdései iránt.

Az Országos Erdészeti Tanács létrehozásáról az 1996. évi LIV. törvény intézkedik. A törvény 99. §-nak (1) bekezdése szerint: a miniszter a feladat és hatáskörébe tartozó erdészetet érdeklő kérdésekben véleményező, javaslattevő tevékenységet ellátó Országos Erdészeti Tanácsot hozhat létre.

A 99. § (2) bekezdése szerint: az OET tevékenységével

elősegíti az erdőgazdálkodói érdekeltség és az erdőhöz fűződő kérdések közötti összhang megteremtését.

A 99. § (3) bekezdése szerint: az OET a miniszter felkérése alapján véleményt nyilvánít:

- a) az erdészetet érintő jogszabály-tervezetekről,
- b) az erdészet gazdasági szabályozási, valamint hosszú távra szóló fejlesztési irányelveiről,
- c) az erdők vagyongazdálkodásával összefüggő egyes kérdésekről,

d) a miniszter által meghatározott erdészeti témakörökben.

Az Országos Erdészeti Tanácsnak 17 tagja van, elnöke **dr. Koloszar József**, a Soproni Egyetem rektora.

A tanács tagjai 3 éves megbízatást kaptak. Az alakuló ülésre ez év január 4-én került sor. A tanácsi munka adminisztratív teendőit a FVM Erdészeti Hivatala, a titkári teendőket pedig **Holdampf Gyula**, a hivatal osztályvezetője látja el.

Dr. Somkuti Elemér

BÚTOR A PIACON

A magyar bútortipar helyzete és fejlesztésének szükség szerű területei*

Szabó Pál, a Bútorszövetség ügyvezető társelnöke

A Bútorszövetség elnöksége általában fél évenként tájékozik a bútortipar általános helyzetéről. Az elmúlt évek és az aktuális fél év statisztikai adatait elemezzük ilyenkor.

Egy tartós fogyasztási terméket gyártó iparág helyzetének elemzése összetett és sokoldalú vizsgálódást igénylő feladat. Alapvetően két tényező határozza meg az ipar helyzetét:

- a piaci környezet állapota és jövőbeni változása anyagi, kulturális és politikai tulajdonságok szerint,
- az iparág versenyképessége és a fejlődés lehetőségei szellemi, technikai, technológiai, szervezeti és pénzügyi adottságok alapján.

A táblázat – amelyet a tíz főnél több létszámot foglalkoztató vállalkozások KSH adatainak feldolgozásával állítottam össze – jól szemlélteti a hazai bútortipar piaci pozíciójának helyzetét és múltbeli állapotát (hazai bútortipar alatt a Magyarországon bejegyzett vállalkozások összességét értem tulajdonosi és szervezeti formától függetlenül). Az 1990-es évek közepére a hazai bútortipar mind az üzemi nagyság, mind a tulajdonosi szerkezet szempontjából alaposan átalakult.

Egyfelől leépültek a korábbi nagyméretű gyártókapacitások, másfelől létrejöttek új, korszerű vállalkozások – számuk ma meghaladja a háromezretet –, több esetben új termékszerkezettel. E kettős folyamat közben, a korábbi bútortipar mennyiségi teljesítménye – gazdasági piaci környezet hatására is – erősen visszaesett. Az ipar átalakulásának mértéke mutatja, hogy míg három éve több mint 150 volt az ötven főnél nagyobb létszámot foglalkoztató cégek száma, ma ez alig 80. Közülük is 27 adja az egész hazai bútortermelés csaknem kétharmadát. Ugyanakkor a bútortipar vállalkozói egy másik csoportja, fokozatosan növelni tudta piaci teljesítményét és sikeresen vette fel a versenyt a külföldi piaci szereplőkkel. Ez a megállapítás kiváltképp igaz az irodabútort gyártó vállalkozók egy csoportjára, vagy az ülőbútort gyártókra, akik a teljes magyar bútortermelés több mint egyharmadát adják és termelésük kétharmadát exportálják.

Látható tehát, hogy a hazai piaci környezetünk anyagi természetű tulajdonságai az elmúlt négy esztendőben egyáltalán nem kedveztek a magyar bútortipar mennyiségi fejlődésének. Bútortiparaink belföldi for-

Termelés és értékesítés: napi árfolyamon, Mrd Ft és M USD

	1994	1995	1996	1997	1998 fél év	
Termelés: (hazai)	Mrd Ft M USD	28,4 339	35,7 300	37,8 248	42,9 232	27,7 132
Belföldi értékesítés:	Mrd Ft M USD	20,9 250	20,9 176	22,3 146	24,3 131	14,5 69
Export:	Mrd Ft M USD	7,5 89	14,8 124	15,5 102	18,6 101	13,2 63
Magyar export részarány	%	26,3	41,3	41,1	43,3	47,7
További belföldi értékesítés külföldi (import) beszerzésből	Mrd Ft M USD	16,3 196	21,8 184	28,2 185	36,3 196	18,3 87
Összes értékesítés a magyar piacon	Mrd Ft M USD	37,2 446	42,7 360	50,5 331	60,6 327	32,8 156
Hazai gyártású bútorok belföldi piaci részaránya	%	56,1	48,9	44,1	40,1	44,2
1 USA dolár=import export	Ft Ft	83,4 83,6	118,6 118,8	152,2 152,4	185,8 184,9	210 210

* Bútor Trend magazin 1998/4. sz. alapján

galma csaknem a felére esett, részaránya alig haladta meg a 40%-ot az elmúlt év végén. A magyar termékek helyét külföldi bútorok foglalták el, évről évre csaknem változatlan mennyiségben annak ellenére, hogy az összes magyarországi bútorforgalom 30%-kal esett vissza (változatlan áron USD-ban vizsgálva).

Az nyilvánvaló, hogy ez a piaci szerkezet nem egészséges. Kialakulásának legfőbb okozói az ország gazdasági átalakításának történéseiben lehet tetten érni. Nem érdemes most ezzel sokat foglalkozni, hiszen valamennyi iparág helyzetének, történetének gazdasági sablonjaival találkozhatunk nap mint nap. Ugyanakkor a jövőre nézve fontos annak a helyzetnek a bemutatása, elemzése, amely a száraznak tűnő statisztikai adatokból kiolvasható. A bútorpiac anyagi tulajdonságainak elemzésénél maradva megállapítható, hogy bútorgyáraink nagy része jól válaszol a hazai piaci körülmények változásaira:

– A bútorvállalkozók jelentős mértékben növelik exportpiacaikat, pótolva a belföldi eladások elmaradását. Bizonyítva ezzel az ipar szellemi, műszaki, minőségi és gazdasági versenyképességét. Az exportált termékeink egy része külföldi eredetű modellt, de egyre nagyobb arányban kerülnek külföldi piacokra a magyar bútortervezők alkotásai (konyha-, iroda-, ülőbútorok stb.). Az exporteladások értékét növeli, hogy annak döntő hányada az EU-országai irányul – 94% –, ahol magas igényű piaci kultúra ismeri el Magyarországi bútoriparát.

– Részben a Magyarországra települt külföldi gyártóvállalatok gazdasági-piaci stratégiájának, részben a sikeres magyar tulajdonú vállalkozásoknak köszönhető, hogy a kivételesen előnyös külföldi üzleti kondíciókkal (korszerű bemutatótermék és áruházak, magasabb kereskedelmi árak, méregdrága, erőszakos reklám és propaganda, kivételes fizetési engedmények stb.) támogatott importőr kereskedők érdekei nem érvényesülnek még jobban a hazai piacon. A magyar bútoripar – kényszerűségi okokból és nagy anyagi és szellemi erőfeszítések árán – létrehozta és fejleszti saját kereskedelmi hálózatát.

A bútorpiac másik nagy területe a szállodák, irodák, üzletek különféle közösségi terek, a belsőépítészeti (egyedi) bútorainak forgalmazása. Ezt a piaci területet is jelentősen érintheti az a gazdasági-politikai változás, amelyet a magyar társadalom átél. A részaránya (a bútorpiac és ipar termékszerkezetének nagyarányú átalakulása következtében) meghaladja a 40%-ot a teljes bútorforgalomból, jól példázza a magyar bútoripar versenyképességének erőteljes fejlődését: egyfelől erre a piaci területre beáramló import (elsősorban olasz, német, osztrák eredetű) 25,5%-kal csökkent az elmúlt három évben, másfelől az összes belföldi eladás enyhén növekedése mellett, az export 36,8%-kal növekedett. A sikerek mellett azonban meg kell említeni, hogy különösen az egyedi termékek piacán jelennek meg azok a jobbára egyéni vagy mikro-vállalkozások, amelyek – nagy mennyiségű anyagfelhasználásukból következően – jelentős részarányban hódítják meg ezt a piaci területet. A tradicionális bútoripar nem használja ki azt az üzleti lehetőséget, amely e magánvállalkozói réteg alkatrészellátásában rejlik. Kihaszíratlan gépi kapacitásait versenyképesen hasznosíthatná ezen a területen, amelyet most az alapanyaggyártók által

megszervezett lapszabász kiskereskedelem használ ki (a belföldön forgalmazott összes bútorlapféleség – becslések szerint – 50–60%-a kerül eladásra ezen a piacon).

– A kereskedelmi munka megszervezésének fontos eszköze, hogy a vállalkozók – lehetőség szerint a kereskedelem közvetítésével – hiteles és vonzó módon nyújtsanak tájékoztatást termékeikről. Igen, a marketing ma még egy gyenge, nem eléggé versenyképes területe a hazai bútoriparnak. A felismerésen azonban már túljutottunk, s az erőfeszítés stádiumában vagyunk. Gyenge hazai piaci részarányunk egyik komoly oka, hogy marketing eszközeink nem tükrözik a magyar termékek műszaki, minőségi és esztétikai színvonalát (elemes bútoraink használhatósági szolgáltatásait, ülő- és fekvőbútoraink kiváló ergonómiai tulajdonságait stb.).

A bútorgyártók jelentős része megkezdte felzárkózását ezen a területen, pénzforrásaik nagy részét fordítják termékszerkezetük fejlesztésére, arculatuk megtervezésére és prezentálására, komplex marketing munkájuk megszervezésére.

Az évenként megrendezésre kerülő szakkonferenciáink, Sopronban a Ligno-Novum, Budapesten a Bútorvilág, benne a Nemzetközi Bútor Szakkonferencia, a Woodma és az Interwood, kitűnő lehetőséget nyújtanak arra, hogy a bútor- és faipari szakma bemutassa kínálatát, új termékeit, a kereskedő partnerek és a nagyközönség számára.

– A piac kulturális állapotának vizsgálatához tartozik, hogy a társadalom milyen arányú fogyasztása irányul a lakáskultúra, a lakberendezés, a belsőépítészeti termékek felé. A magyar bútoripar nemcsak az import bútortermékekkel, hanem más tartós fogyasztási cikkekkel is versenyben áll a piacon. Ma a magyar fogyasztók jövedelmüknek viszonylag nagyobb részarányát költik a gépkocsik, a háztartási gépek, a hírközlési, a szórakoztató elektronikai, a számítástechnikai termékek megvásárlására, mint bútorvásárlásra (az 1970-es években a lakosság jövedelmének 1,8%-át, míg az 1990-es évek végére csupán 0,7%-át költötte bútorok vásárlására). Ez a tendencia azonban megállni látszik. Ha a bútoripar más fogyasztási cikkek kulturális színvonalával egyenértékű termékeket kínál, akkor a jövőben ezen a téren is versenyképes iparággá válhat.

– A piac állapotának és jövőbeni változásának elemzéséhez szorosan hozzátartozik a társadalmi-politikai környezet tulajdonságainak, az általános gazdaságpolitika által megszabott, behatárolt lehetőségek vizsgálata is. Azok a gazdasági szabályozók, amelyek a társadalmat vásárlásra, vagy takarékoskodásra ösztönzik, alapvetően meghatározzák a piac állapotát és fejlődését. A bútoripart alapvetően az építkezések (lakás és közösségi), a társadalom általános jövőképe (optimizmus, pesszimizmus), vámpolitika, jövedelempolitika, kamatpolitika stb. segíti vagy korlátozza ma már nemzetközi méretekben. Véleményem szerint a társadalom jövőképe az a tényező, amely a legnagyobb mértékben befolyásolja a bútorpiac állapotát és változását. Figyelemmel e tényezőben tapasztalható változásra az prognosztizálható, hogy a bútorpiacon pozitív, a hazai ipar számára a mainál kedvezőbb körülmények alakulnak ki és csak az intenzívebb, a mainál magasabb színvonalú marketing munkán múlik a magyar bútoripar sikeresebb piaci szereplése.

MINŐSÉGNAP '98

A Faipari Tudományos Egyesület és a TÜV Rheinland Hungária közös szervezésében december 9-én került megrendezésre az 1998. évi Bútoripari Minőségnap. A gyártók részére szervezett szemináriumnak az alap gondolata – nevéhez híven – a minőség volt. Az előadások középpontjában a bútorok gyártásához kapcsolódó – *minőségbiztosítási és környezetirányítási rendszerek* – valamint a termékek piaci esélyeit növelő – *terméktanúsítás és minőségi védjegyek* – álltak, valamint ezek kölcsönös kapcsolata.

A teljesség igénye nélkül közöljük a szeminárium kivonatos anyagát.

Peter Weber	Thurnay Bence
TÜV Rheinland	TÜV Rheinland Hungária
Product Safety	Készülékbiztonsági Osztály

1. Bevezetés

A terméktanúsítványok és a minőségbiztosítási rendszer létfontosságú a bútoripar számára épp úgy a hazai, mint az export piaci lehetőségek tekintetében. Ma már a jó bútornak is kell a cégér! Ha egy kiváló hazai termék megfelelő bizonyítványokkal indul harcba a vevők elismeréséért – kiemelve a többi bútorhoz viszonyított kiemelkedő tulajdonságait (tartósság, kényelem, funkcionalitás) – úgy bizton számíthat a piac elismerésére, főként ha azt egy nemzetközileg is elismert műszaki szervezet tanúsítja. Amennyiben mindezekhez egy szabályozott, ellenőrzött – és természetesen tanúsított – gyártás is kapcsolódik, úgy méltán várhat elismerést a termék és gyártó.

A meghívott előadók ennek szellemében, témakörökre bontva vázolták a jelenleg rendelkezésre álló lehetőségeket, valamint a közeljövő irányvonalait.

A szeminárium első részének témáját az Európai Unióban érvényes termékvizsgálatok, a megszerezhető védjegyek alkották. Ezen belül is a vizsgálati és tanúsítási folyamatok kerültek részletesen ismertetésre, lebontva egészen a vizsgálati szabványok európai uniós és magyar előírásainak összehasonlításáig.

Peter Weber, a TÜV Rheinland bútoripari szakterületének vezetője tájékoztatót az EU-szabályozások aktuálisan érvényes előírásairól, melyek a közel-távvoli jövőben hazánkban is követendőek lesznek. Mindezt az EN-szabványok mind nagyobb számú honosítása is mutatja. A terméktanúsítás előnyeiről, gyakorlati tapasztalatairól Serege Gábor, a Tisza Bútorgyár minőségbiztosítási vezetője számolt be. Az EURO márkanévű konyhabútor családjuk már több mint négy éve viseli a „GS” és a „Toxproof” jelet.

A második részben a vállalatirányítási rendszerek és fejlődési tendenciáik kerültek ismertetésre. Dr. Pásztor Zsuzsanna TÜV Cert vezető auditor a környezetközpontú irányítási rendszert (KIR) mutatta be. A KIR kiépítésének gyakorlati tapasztalatait Wilhelm Gábor, a Kanizsa Trend Kft. igazgatója, mint az első ISO 14 000 szerint tanúsított – s így már integrált rendszert működtető – bútorgyártó cég vezetője osztotta meg a hallgatósággal. Thurnay Bence, a TÜV Rheinland Hungária készülékbiztonsági osztályának vezetője pedig a termék- és minőségtanúsítás kapcsolatát foglalta össze előadásában.

Az ISO 9000 szerinti minőségbiztosítási rendszer már ismert, sok gyártó működteti, és még több már a bevezetés különböző fázisainál tart. Így ez csak kapcsolt formában került említésre, bár az „ISO 2000” néven emlegetett szabványváltozásokról elhangzott rövid ismertetés éppen a fentiekből adódóan nagy érdeklődésre tartott számot.

2. Termékvizsgálatok

A TÜV Rheinland Product Safety rendelkezik Németország egyik legkorszerűbb bútorvizsgáló szervezetével, melynek hazai szakága 1998 nyarán kezdte meg működését a TÜV Rheinland Hungária Magyarországi Csoportjában.

A bútorgyártásban kialakult termékcsoportok használhatóságának és termékbiztonságának igazolását célzó alapvizsgálatainkkal szavatoljuk, hogy a gyártmányokat – bevizsgált minták alapján – a technika állásának jelenleg elismert szabályai szerint állítják elő, és gyártásukat a független TÜV felügyeli, az alábbiak figyelembe vételével:

- A készülékbiztonsági törvény (GSG) 3. § 1. rész 2. pontja szerinti követelmények betartásának vizsgálata (termékbiztonság).
- Az EU-irányelvek (pl. tv-székekre, villamos szerelvényt tartalmazó bútorokra, betegágyakra).
- A bútor biztonságtechnikai és ergonómiai követelményeinek vizsgálata már a gyártmány fejlesztése közben.
- A termék vizsgálata DIN, EN, ISO, BIFMA, GOSZT, NEN stb. előírásokkal való megfelelési igazolásának céljából.
- A termék tanúsítása – megfelelő vizsgálati eredmények esetén – a GS-jellel, vagy más megengedett vizsgálati jellel, mint pl. „ergonómiailag vizsgált”, „Q”, „Tixproof”, illetve CE megjelölés.
- Toxproof-kamrás vizsgálat a TÜV Rheinland kritegiumkatalógusa szerint a vegyszer tilalmi rendelet alapján (károsanyag-mentesség).

- Gyártmányfelügyelet (mintavizsgálattal/statisztikai ellenőrzéssel) átlagosan évenként.
- Minőségbiztosítási intézkedések, mégpedig termékre vagy a gyártásra.
- Funkcionális és tartóssági vizsgálatok.

Mit kínálunk, és kinek?

Bútorgyártóknak:

– Típusvizsgálatot szériagyártásnál és egyedi bútoroknál.

– Tanúsítványokat – GS, Toxproof, Q vagy „Ergonómiailag vizsgált”.

– Minőségbiztosítási és környezetközpontú irányítási rendszert.

– Elővizsgálatokat a fejlesztés fázisában.

Kereskedőknek:

– Szaktanácsadást.

– Minőségbiztosítási rendszert.

– Termékfelügyeletet és vizsgálatot.

Felhasználóknak:

– Szaktanácsadást a felhasználóknak és hatóságoknak.

A termékek piaci bevezetésénél biztosítani kell a szabványok követelményeinek kielégítését (1992. október 22-i készülékbiztonsági törvény). A TÜV Rheinland, mint kijelölt vizsgáló szervezet, az önök partnere lehet különböző termékcsoportok vizsgálatában.

A termékszavatosság keretében a gyártó a termék elvi biztonságáért is felel.

A termékbiztonsági és a minőségbiztosító intézkedésekre vonatkozó követelményeken kívül a bútorgyártók egyre gyakrabban szembesülnek egy további problémával: az ergonómiai paraméterek betartásának követelményével. Ennek példaként említhető az Európai Uniónak a képernyős munkahelyekre vonatkozó irányelve és azok kötelező bevezetése.

2.1. Termékvizsgáló védjegyek

A **GS**-jel (bevizsgált biztonság) egyike a legismertebb német vizsgálati jeleknek. Igazolja a fogyasztónak, hogy a gyártó független vizsgálatok eredményeként eleget tesz a termékbiztonsági törvény követelményeinek. A termékbiztonság vizsgálatával együtt jár a gyártás felügyelete, az azonosság ellenőrzése vizsgálati mintával összehasonlítva, az ellenőrző mintavétel és a minőségképesség vizsgálata a DIN EN ISO 9000-es szabványsorozat alapján.

A **Toxproof**-jel tanúsítja a károsanyag-mentességet. A bútorból egy zárt vizsgáló helyiségben kibocsátott összes gázt mérik és elemzik. Az előírt TÜV kritériumokkal elért vizsgálati értékeket a gyártó reklámcélokra is felhasználhatja a Toxproof-jellel.

A „**Bevizsgált ergonómia**”-jel kiegészíti a GS vizsgálati értékét. Ez dokumentálja a fogyasztónak, hogy a gyártó figyelembe vette az előírásokon túlmenően összes fontos ajánlást. Ehhez elsősorban az ergonómiai felismeréseket veszik alapul. Ez különösképpen vonatkozik a munkahelyi bútorra, kárpitozott és fekvőbútorra, de konyhabútorra is.

A **Q**-jellel ellátott termékek megfelelnek mind a biztonsági szabványoknak, mind a toxikológiai és ökológiai előírásoknak; az összes funkcionális alkatrész és

anyag kopásállóságát ellenőrizték, és átlagon felüli tartósságot nyújtanak.

3. Minőségmanagement – Az eredményesség kulcsa

A szabványalkotók a minőségügyi rendszerek kifejlesztése és működtetése során összegyűlt tapasztalatok figyelembevételével az ISO 9000 szabványcsalád új kiadásán dolgoznak.

A szabványcsalád-tervezet szerkezete a jelenlegi 20 szabvány összes kulcselemét négy szabványban integrálja:

ISO 9000	fogalmak és szótár,
ISO 9001	követelmény,
ISO 9004	irányelvek,
ISO 10011	irányelvek a minőségügyi rendszerek auditálásához.

Mintegy 1120 cég bevonásával végzett felméréssel kapott válaszok alapján az alábbi elvárások jelentkeztek az új szabvánnyal szemben:

- kompatibilitás a környezetközpontú irányítási rendszerszabvánnyal (ISO 14001),
- egy ISO 9001 követelmény szabvány legyen érvényben,
- az ISO 9001 és ISO 9004 szabványok konzisztens párost alkossanak,
- kihangsúlyozott követelmény legyen a folyamatos javítás és megelőző tevékenység,
- a cégtevékenységben érdekelt összes csoport igényeinek kielégítése kapjon hangsúlyt az ISO 9004-ben,
- könnyítse meg az önértékelést,
- bármely szervezetre alkalmazható legyen és
- érthető nyelvezettel és egyértelmű fogalmakkal rendelkezzen.

A tervezett ISO 9004 szabvány alapelvei előremutatnak egy átfogó minőségirányítási rendszer irányába a *vevőorientáció, a vezetési módszerek, az alkalmazottak bevonása, a folyamatközpontúság, a rendszer-szemléletű irányítás, a folyamatos javítás, a ténylegesen alapuló döntés és a kölcsönösen gyümölcsöző kapcsolat* hangsúlyával.

A piaci versenyképesség nem csak a minőségügyi szempontból történő megfelelést, hanem egyre inkább az egyidejű környezet- és természetvédelmi, környezet- és energiagazdálkodási, azaz a környezetközpontú irányítási rendszerszabvány (KIR) teljesítését is jelenti.

Az ISO 14001 KIR szabvány tagozódik a rendszer tervezésére, bevezetésére és működtetésére, ellenőrző és helyesbítő tevékenységekre és a vezetőségi átvizsgálásra.

A végrehajtásban ez egy környezeti szempontú felmérést és a hozzá tartozó jogi és egyéb követelmények megadását jelenti elsőként. Másodsorra az előzőek alapján a szándékok és célok megfogalmazását (stratégia), a környezetvédelmi program összeállítását (operatív célok) célozza. A rendszer bevezetése és működtetése megkíván egy konkrét szervezeti felépítést és felelősségmegosztást, célirányos oktatást és képzést, mint a tudatosság egyik alapelemét, kommu-

nikációval kapcsolatos tudnivalókat és egy mindenre kiterjedő dokumentációt. A rendszer működtetésének ellenőrzése operatív szabályozás alapján végezhető úgy szakmai, mint környezeti belső auditok, munkavédelmi szemlék, vészhelyzet megelőzésére irányuló tervek alapján.

Az ellenőrzések eredményeként jelentkező nem megfelelések hozott korrekciók és megelőzési eljárások, feljegyzések és bejelentések kezelése képezi a vezetőségi átvizsgálások tárgyát, mely mindenkor és folyamatos kell hogy legyen.

Az MSZ EN ISO 14001: 1997 környezetközpontú irányítási rendszerek, követelmények és alkalmazási irányelvek szabvány BZ. táblázata tartalmazza a kapcsolatok felsorolását az ISO 9001 és az ISO 14001 között.

A TÜV Rheinland Euroqua Kft. nemzetközileg elismert tanúsító cég, tagja a IIOC (Independent International Organisation for Certification) elnevezésű szervezetnek, vállalja az ISO 9001 és az ISO 14001 szabványok követelményei szerint kiépített rendszerek külön-külön és integrált tanúsítását. A követelményeknek megfelelő cégek a sikeres tanúsítást követően nemzetközileg elismert, regisztrált oklevelet kapnak.

4. Termék- és rendszertanúsítás kapcsolata

Hol szabályozza az ISO 9000 a minőségre vonatkozó külső feltételek figyelembevételét?

Minőségügyi tervezés

A szállítónak meg kell határoznia és dokumentálnia kell, hogy a minőségi követelményeket hogyan elégítik ki. A minőségügyi tervezésnek összhangban kell lennie a szállító minőségügyi rendszerének többi követelményével és olyan formában kell dokumentálni, amely megfelel a szállítónál alkalmazott módszereknek. A szállító vegye figyelembe, *ha kell*, a következő tevékenységeket a *termékekre*, a *projektekre* vagy a *szervezetekre* előírt követelmények kielégítésekor:

a) minőségügyi tervek készítését,

b) azoknak a szabályozásoknak, folyamatoknak, be rendezéseknek (beleértve az ellenőrző- és vizsgálóberendezéseket), készülékeknek, erőforrásoknak és készségeknek a meghatározását és biztosítását, amelyek szükségesek lehetnek a *megkövetelt* minőség eléréséhez,

c) a *műszaki tervezés*, a *gyártási folyamat*, a telepítés, a vevőszolgálat, az *ellenőrzési és vizsgálati eljárások*, valamint az ezekre vonatkozó *dokumentáció* összhangjának biztosítását.

A műszaki tervezés szabályozása

A műszaki tervezés kiinduló adatai

A termékre vonatkozó műszaki *tervezési követelményeket*, köztük az *alkalmazható törvények és más jogszabályok előírásait* meg kell keresni, *dokumentálni kell és kiválasztásukat a szállítónak át kell vizsgálnia a megfelelőség szempontjából*. A hiányos, kétértelmű vagy ellentmondásos követelményeket *tisztázni kell azokkal, akik illetékesek ezek előírására*.

A műszaki tervezés eredményeinek érvényesítő ellenőrzése

A műszaki tervezés eredményeit *érvényesítő ellenőrzésnek* kell alávetni annak biztosítására, hogy a termék *kielégítse* a meghatározott felhasználói igényeket és/vagy *követelményeket*.

Folyamat szabályozás

A szállítónak azonosítania és terveznie kell azokat a gyártási, telepítési és vevőszolgálati folyamatokat, amelyek közvetlenül befolyásolják a minőséget, és biztosítania kell, hogy ezeket a folyamatokat szabályozott körülmények között hajtsák végre. A szabályozott körülményeknek tartalmazniuk kell a következőket: a *vonatkozó szabványoknak vagy szabályzatoknak*, minőségügyi terveknek és/vagy dokumentált eljárásoknak való megfelelést.

A kivitelezésre vonatkozó kritériumokat, amelyeket a legerősebb, gyakorlati módon kell meghatározni (pl. *szabványok*, jellemző mintadarabok vagy más, szemléltető módszerek segítségével).

A gyártó feladata ha ISO 9000 szerint tevékenykedik:

- tisztázni a megbízóval mely országokba kívánja értékesíteni a terméket,
- tisztázni, hogy az adott országokban milyen előírások vonatkoznak az adott termékre,
- a vonatkozó előírások teljesítéséről a szükséges igazolásokat, engedélyeket beszerezni.

Jogi szabályozás az Európai Unióban

Az alapvető szabályozás irányelvekben (direktívákban) testesül meg. A jogszabályok termékre vonatkoznak (pl. orvosi eszköz direktíva, kifeszültségű direktíva, egyéb eszközökre a készülékbiztonsági törvény stb.). Ezek különböző előírásokat tartalmaznak a termékre, a gyártási folyamatra, esetenként mindkettőre vonatkozóan. Felépítésük modul rendszerű, melyben az alábbi modulok találhatóak:

Konstrukcióra	AB	GH	Terméktanúsítás
Gyártásra	ACDEFGH		Rendszertanúsítás

A vonatkozó modulokban foglalt feltételek teljesítésével (szabványok alapján) lehet eleget tenni a direktívák követelményeinek, megfelelni az Európai Unió termékekre vonatkozó szabályozásának.

Fentiekben az elhangzott előadások rövidített változatát adjuk közre.

Az előadás anyagával kapcsolatos kérdéseire választ kaphat:

**TÜV Rheinland Hungária
Készülékbiztonsági Osztály
1061 Budapest, Paulay Ede u. 52.
Telefon: 268-0892
Fax: 322-1015
E-mail: tuvhung@mail.datanet.hu**

Bemutkozik a Zemplén Bútoripari és Kereskedelmi Kft.

A vállalkozás bemutatása

A sátoraljaújhelyi bútorgyártás több évtizedes múltra tekint vissza. A Blum Géza által alapított üzemben 1929. évben indult meg a termelés.

A Zemplén Bútoripari és Kereskedelmi Kft. 1993. július 1-jén alakult, elődje a Sátoraljaújhelyi Bútorgyár 1963. évtől vált a centralizáció jegyében a Tisza Bútoripari vállalat 2. sz. gyáregységévé.

A társaság folyamatosan gyárt különböző típusú konyhabútorokat, kiegészítő konyhai bútorokat (asztal, ülőke, étkezősarok) valamint fürdőszobák berendezésére szolgáló kisbútorokat. Mindezeket túl nyugat-európai piacokra készítünk kárpitos vázszerkezeteket, székalkatrészeket.

A cég több évtizedes fejlődése során folyamatos korszerűsítés mellett törekedett arra, hogy az új termékek bevezetése, az elemes konyhabútor gyártása mindig a piaci igények magas szintű kielégítését célozza.

Jelenleg közel 150 kereskedelmi partner forgalmazza az ország egész területén termékeinket.

A társaság tevékenysége

A Zemplén Bútoripari és Kereskedelmi Kft. tevékenységét egy telephelyen végzi. A belföldre történő termékelőállítás 80%-át a konyhabútor, 20%-át kiegészítő bútorok (asztalok, ülőkék, sarokpadok) adják. Az éves árbevétel 20–25%-a származik exportból.

Társaságunk fő termékprofilja a konyhabútor, amely egységes méretrendszerben, de megjelenését tekintve több változatban kerül előállításra.

A konyhabútorok szekrénytete valamennyi esetben laminált forgácslapból (többféle színben) készül, míg a frontfelület mind anyagában, mind megjelenésében változó, de alapvetően négyféle megoldásban fordul elő:

- laminált faforgácslap,
- festett MDF lap,
- fólia borítású MDF lap,
- pácolt, lakkozott természetes fafront.

Kiegészítő bútoraink laminált faforgácslapból, valamint bükk fűrészáruból kerülnek előállításra.

Exportra gyártott termékeink:

- kárpitos vázszerkezet,
- keményfa bútor alkatrészek.

Kárpitos vázszerkezetek fő alapanyaga a bükk fűrészáru, rétegelt lemez, valamint faforgácslap. Ezen alapanyagokból részegységekre szerelt állapotban történik a kiszállítás németországi piacra.

A keményfa bútoralkatrészek gyalult, csiszolt, fűrt készülségi fokon, bizonyos esetekben felületkezeltet jutnak el a megrendelőhöz. Az exporttermékek esetében a megrendelő határozza meg a szerkezetet, a formát és az igényelt minőséget.

Piaci pozíció

A Zemplén Bútoripari és Kereskedelmi Kft. mint ismeretes 1993. júliust megelőzően mintegy 30 éven keresztül a Tisza Bútoripari Vállalat egyik gyáregységként tevékenykedett, a nagyvállalati rendszerben számára meghatározott termékkörrel és központilag irányított kereskedelmi kapcsolatokkal.

Jelentősen megváltoztak a körülmények különösen az 1994. évben bekövetkezett privatizációt követően, amikor a korábban központilag vezényelt értékesítési tevékenységet felváltotta – új feladatok elé állítva az egységet – az önálló piaci szereplés.

Következetes, szívós piacépítő tevékenységgel sikerült elérni, hogy jelenleg közel 150 bútorforgalmazó egységgel állunk kapcsolatban, így az ország majdnem minden területére eljutnak termékeink. Forgalom szempontjából azonban meghatározó a főváros és a megyeszékhelyek. Megítélésünk szerint a hazai konyhabútorpiacon való részesedésünk megközelíti a 20%-ot.

Tíz éve vagyunk jelen a németországi piacon, ahová kárpitos vázszerkezeteket szállítunk. Viszonylag új, mintegy két évre visszanyúló kapcsolatunk van ang-

liai megrendelőkkel, akiknek bükkfa alkatrészeket gyártunk, illetve az elmúlt évtől kezdve szintén angol megrendelésre fürdőszobai kis bútorokat, valamint különböző használati tárgyakat készítünk bükkfából.

Az elkövetkező időszakban szeretnénk bővíteni a hazai piaci részesedésünket, melynek elérése érdekében a következőket szeretnénk tenni:

- szélesíteni a minta utáni értékesítési formát,
- intenzív marketingtevékenység folytatása,
- következetes, piacorientált termékfejlesztés,
- szolgáltatások (tervezés, helyszíni felmérés és szerelés stb.) körének bővítése.

A fentiekén túlmenően a forgalom növekedését az is segíteni fogja, hogy vélhetően az elkövetkező években a vásárlóerő növekedésével is számolni lehet.

Bodnár Sándor
ügyvezető igazgató

A második évezred búcsúztató 1999-re mértéktartó optimizmussal, újabb eredményeinkre épített bizakodással tekinthetünk. A faipari vállalkozások privatizációja, szerkezeti átalakulása gyakorlatilag befejeződött. Folyamatosan korszerűsödik a szakmai színvonal, kiemelt fejlesztések folynak az erdőgazdasági fűrésziparban, a lap- és lemezgyártásban. A bútort- és épületasztalos-ipari vállalkozások is túljutottak a holtpontra. A pozitív fejlődést jól szemlélteti a Ligno-Novum soproni vásár folyamatos szakmai izmosodása terebélyesedése. Ma már örömmel állapíthatjuk meg, hogy az augusztus végi soproni rendezvények 250 kiállítóval, 5000 m² kiállítói területtel, 12–13 ezer fő látogatóval, színes szakmai bemutatókkal, konferenciákkal, szakestélyekkel az erdész és faiparos szakmák legjelentősebb seregszemléjévé váltak.

Minek köszönheti a Ligno-Novum a sikerét? Elsősorban gazdag, színvonalas szakmai választékának, komplexitásra törekvő sokoldalúságának. Ma, ha faipari gépet, szerszámot, anyagot, eszközt, kelléket óhajt valaki vásárolni, tudja, hogy a legnagyobb választékot itt találja. Láthatja a berendezéseket munka közben, színvonalas tanácsadásban részesül. És ami legfontosabb a vásárlói döntéshez, versenyztetni tudja a különböző gyártók, szállítók ajánlatait. Nem véletlen, hogy ma már a külföldi vásárok (pl. Klagenfurt) jelentősége a hazai vásárlók szemében erősen visszaesett.

Tudjuk, hogy a kiállítóinknak nem kis teher nagy számú géppel, berendezéssel, eszközzel megjelenni, de a hozzáértő – a szakma minden rétegét felvonultató – szakközönség (vásárlók, látogatók) igényeit csak így lehet kiszolgálni. Az sem lehet másodlagos, hogy a hét éven át végzett részletes statisztikai felmérésünk szerint a **látogatók 35–40%-a vásárlási céllal érkezik Sopronba.**

Ha a siker összetevőiről beszélünk, meg kell még említeni azt a sokszínű, hagyományossá vált szakmai rendezvénysorozatot is (konferenciák, közgyűlések, estélyek), amely jórészt az ősi soproni alma materhez kötődik.

Mit tervezünk 1999-ben? Együttműködve az Országos Asztalos és Faipari Szövetséggel, az Országos Erdészeti Egyesülettel és a Program Kft.-vel szeretnénk a szak-

vásár színvonalát tovább növelni. Ez évben a kiállításszervezésben az E.K.F.M Kft. visszalépése folytán először vesz részt egyenrangú, felelős partnerként társ-egyesületünk az Országos Erdészeti Egyesület, amely a Wood-Tech rendezvényeit szervezi. E célból egy nagyméretű sátor berendezését tervezzük. Ez évi protokoll felelősként a megnyitóra dr. Torgyán József minisztert kérték fel.

A FATE augusztus 25-én 11-kor szeretettel várja tagjait a vásár megnyitására, ezt követően önálló standunkon a vásár végéig (augusztus 28.) szívesen állunk a tagság rendelkezésére. Hagyományos **faiparos bálunkat** a megnyitónapján este 8-tól tartjuk a Hotel Maróniban (jelentkezés a FATE Titkárságán). Augusztus 26-án délelőtt 9-től a hazai **faipari kutatás 50 éves jubileuma** alkalmából nagyszabású konferenciát tartunk az Egyetem Matematika előadójában. Augusztus 26-án 15 órától ugyanitt rendezzük ünnepi közgyűlésünket, ahol „a Faipar Fejlesztéséért” és a „Lugosi Armand emlékérem” mellett átadjuk az „Év oktatója” kitüntetést is. E napi programunk az „Öreg fás diákok” közgyűlésével és hagyományörző szakestélyével zárul.

Oktatási Bizottságunk a vásár idején önálló szakoktatási kiállítást és konferenciát szervez. A bizottság képviselői folyamatos szakképzési, továbbtanulási tanácsadással is rendelkezésre állnak a FATE standján. Örömmel szólhatunk arról is, hogy a társszervezetekkel közösen életre keltett **vásárdíj-rendszer** sikeresen működik, és nagyon sok nívós termék érdemelt már vásárdíjat. Talán a hazai korszerű termékeket, fejlesztéseket kellene kissé határozottabban támogatni. Ez évi terveink között szerepel még a vásárdíjak kiosztásával együtt **„Az év faipari vállalkozója”** kitüntetés átadása. Ezen elismerés a minőséget produkáló, dinamikusan fejlődő vállalkozókat kell, hogy illessen.

Szeretettel várjuk kiállítóinkat, látogatóinkat és minden kedves tagtársunkat Sopronba, az erdészet és faipar fővárosába!

Horváth Tibor

a Faipari Tudományos Egyesület elnöke

50 éves a Faipari Tudományos Egyesület Csongrád megyei Szervezete

A megalakulás és az azt követő évek

Dokumentumok hiányában a szegedi csoport egyik alapítója, Lakó Ferenc egykori visszaemlékezéseiben így nyilatkozott a megalakulás körülményeiről:

Szegeden 1948-ban alakult meg a mérnökök és technikusok szakszervezetének helyi csoportja, amely a szakszervezeti székházban működött. A csoport vezetői Gáspár és Hermann főmérnökök, a villamos vasút vezetői voltak, tagjai pedig mérnökök, technikusok ill. olyan műszakiak, akiknek szakmai tudása megközelítette ezt a szintet. Még ez év, tehát 1948 második felében egy „körözvény” járt körbe Szegeden, amelyben bejelentették, hogy egy szakmai, tudományos szervezetet alakítanak Szegeden a faipari üzemek képviselői.

A fa- és bútortipar területén Szegeden dolgozó szakemberek az országban elsőként ismerték fel, hogy az érdekképviselet mellett szükség van olyan szakmai szervezetre is, amely emelni tudja a szakma műszaki színvonalát, felkarolja a műszaki értelmiség továbbképzését és összefogja a faipar különböző területein dolgozó mérnököket, technikusokat és szakembereket.

A FATE volt az első olyan egyesület, amely soraiba tömörítette a fejlődésért társadalmi munkát vállaló szakembereket, iskolai végzettségüktől és munkaköri beosztásuktól függetlenül.

A megalakulás megközelítő ideje az 1949-es évek legelejéje. Az új egyesületnek titkára még nem volt, a 8–10 főből álló csoportot Lakó Ferenc elnök képviselte. Az alapító tagok közül a következő nevek maradtak fenn: Csallner Albert, Herzfeld Mihály, Lakó Ferenc, Mocsai Lajos és Rubi Vilmos.

Tevékenységük kezdetben szakmai beszélgetésekre korlátozódott.

Mint a helyi ládagyár főmérnöke az 1949-es év közepén került Szegedre a fiatal, ambíciózus mérnök Török Attila, aki a csoport első titkára lett.

A csoport szakmai programjához komoly segítséget adott a Szegedi Tudományegyetem. A Szegedi Falemezgyárnak faanyag-száritási eljárást dolgozott ki a Növényélettani Intézet, míg az Állattan és Biológiai Tanszék, azt vizsgálta, hogy az Afrikából importált exota fajok kegye alatt lévő elősídiék mennyire fertőzhetik meg a hazai származású ipari rönköket.

Az 1949-ben megalakuló MTE SZ, szegedi intézőbizottságában az egyesületet Lakó Ferenc és Török Attila képviselte. Török Attila egyébként az 1954-es Szegedről történő távozásáig az MTE SZ elnöke is volt. Távozása után az Alföldi Bútorgyár akkori főmérnöke Mocsai Lajos került képbe, mint titkár, de sokrétű elfoglaltságai miatt végül Schwartz Sándor lett a titkár, aki 13 évig vezette sikeresen a csoportot.

Időközben 1950. június 29-én sor került Budapesten a Faipari Tudományos Egyesület alakuló közgyűlésére is. Az alapító 50 tag közül 7 fő szegedi volt: Bódogh István, Dani Ferenc, Herczföld Mihály, Fényszárosi Károlyné, Lakó Ferenc, Orsy Béla és Török Attila.

A szegedi csoport Schwartz Sándor titkársága idején már munkaterv szerint végezte munkáját. Négy munkabizottságot alakítottak, amelyeknek feladatai a külföldi faipari újítások

dokumentációinak beszerzése, a Szegedi Falemezgyár és ládagyár műszaki intézkedési terveinek vizsgálata és a hulladékok faanyagok gazdaságos felhasználása.

Az 50-es években a csoport által szervezett szakmai előadásokra, különösen a kezdeti időszakban, helyi előadók hiányában az ország különböző vállalatainak vezetőit, főmérnökeit kérték fel.

A csoport munkájáról írásos anyag tulajdonképpen 1957-ig nem maradt fenn.

Élénk egyesületi élet 1957 és 1964 között

Az 1957–64 közötti időszakról már a csoport 15 éves munkáját ismertető 1964-es beszámolóból alkothatunk képet. Ezek szerint a munka három szakasztaiban folyt: bútortipari, fűrész-lemezipari és vegyes faipari.

A nyolc év alatt rendezvények sokasága tanúskodott a pezsgő egyesületi életéről. Többek között 92 előadást tartottak, amelyekből 18 a bútortiparról, 10 a műanyagok felhasználásáról, 11 pedig a faipari gépekről szólt. Az előadásokon átlagosan 40 fő hallgató volt jelen.

A klubdelutánok száma 25, a vidéki tapasztalatcserék száma pedig 19 volt. Az időszak szakmai munkájának magas színvonalát a munkabizottságok élénk munkája jellemezte. Az oktatási bizottság 1961-ben Szegeden a Textilipari Technikumban beindította a faipari technikus képzést, az esti tagozaton. Az első hallgatók 1963-ban kaptak technikus oklevelet.

A jogi tagdíj fizetése 1957-ben indult el. A nyolc szegedi faipari üzem összesen 25 000 Ft/év jogi tagdíjat fizetett, amelyből a csoport 40%-ot kapott vissza.

Az 1957 decemberében a FATE központ által szervezett 10 napos ingyenes csehszlovák tanulmányútnak négy szegedi résztvevője volt.

1962-ben 130 fővel országos választmányi ülés házigazdája volt Szeged. Míg 1957 előtt a csoport létszáma 80–90 fő volt, addig az ezt követő időszakban a taglétszám a következőképpen alakult: 1957: 140 fő, 1959: 160 fő, 1960: 190 fő, 1962–63: 260 fő.

1964-re már csaknem minden szegedi fa- és bútortipari üzem tagja a csoportnak, ezek a következők: Szegedi Fale-

Jubileumi közgyűlés 1964. augusztus 14.

mezgyár, Szegedi Ládagyár, Szegedi Gyufagyár, Alföldi Bútorgyár, Hangszergyár, Ecset és Seprűgyár, Felszabadulás Ktsz, Nívó Játékárugyár, Tisza Bútoripari Vállalat. Ezek együttesen 35 000 Ft/év jogi tagdíjat fizettek.

A csoport minden évben aktívan kapcsolódott be a Műszaki Hónap rendezvénysorozatába, 1964-ben például 11 előadást szerveztek, mintegy 730 fős hallgatósággal.

Tapasztalatcserék határon innen és túl

A 60-as évek közepén Szegeden a fa- és bútortiparban 12 mérnök és 59 technikus dolgozott, a csoport taglétszáma elérte a 260 főt. Ekkora tömeg szervezéséhez, egy-egy programra való mozgósításához a vezetőségnek segítségére voltak az üzemi összekötők, akik jelentős részt vállaltak a csoport sikeres munkájából. Tovább folytatódott az előző időszak eredményes munkája. 1965-ben az MTESZ-DIT (jugoszláv) kapcsolat eredményeként a DIT szabadkai szervezetével jött létre szakmai kapcsolat évi 2-3 szakember tapasztalatcsere látogatására.

1968-ban Szeged a színhelye az I. Ipari Tudományos Konferenciának, amelynek faipari szekcióját a szegedi csoport rendezte. Ugyancsak ebben az évben választott új titkárt a csoport Juhász László személyében, aki az elkövetkezendő 17 év munkáját vezette sok sikerrel.

Folytatódott a jól bevált 2-3 napos tanulmányutak szervezése. Az 1970-es évi őszi tanulmányút a csoport történetének legszomorúbb tragédiájával zárult. A csoport 34 fővel dunántúli üzemeket látogatott. Az utazás harmadik napján a programban a Videoton Veszprém fajszi rádió tv-kábelgyárának megtekintése szerepelt. Egy, a poliészter felhasználásához szükséges szerves-peroxidot tartalmazó tartály felrobbanása és az ezt követő tűz, két a csoporthoz tartozó társunk tragikus halálát okozta. A csoport további 12 tagja szenvedett kisebb-nagyobb égési sérülést.

A máig is sikeresen folytatódó vetélkedősorozat 1974-ben indult be. A későbbiekben 6 alkalommal külön tűz- és munkavédelmi vetélkedő is megrendezésre került.

1976. október 21-22-én a Faipari Tudományos Egyesület 25 éves jubileuma kapcsán rendezett VIII. közgyűlésnek Szeged adott otthont.

A Csongrád megyei MTESZ külföldi kapcsolatai révén új szakmai cserekapcsolatok alakultak ki a bolgár Stara-Zagórával, majd a jugoszláviai Eszékkel. Ezt követte a 80-as években a lengyel Lodz és a szovjet Odessza.

A változások kora az 1980-as és 90-es évek

A csoport munkamódszerében a 80-as évek elején alakult ki az a máig is sikeresen működő szokás, miszerint a vezetőségi ülések zömét a tagvállalatokhoz kihelyezve tartja. A csoport vezetőinek és a tagvállalatok első embereinek munka és emberi kapcsolata így szorosabbá vált. 1985-re a csoport tagjai már az összes szegedi fa- és bútortipari vállalat és szövettek-

zet, valamint a megyén belül a csongrádi TBV, a makói Mediacor ill. Redőnygyár is.

A taglétszám 1983-ban 150 fő, 1985-ben 191 fő, mindkettő kevesebb mint a korábbi időszakban volt.

Csongrád megye a FATE területi csoportjai közül a 80-as évek közepén elsőként szállt síkra a területi csoportok anyagi függetlenségéért. Igazságtalannak tartotta a befolyt személyi és jogi tagdíjakból a központ által a csoportnak visszautalt összeg részarányát és annak felhasználási korlátait. A tiltakozó levél hatására a központ engedményekre kényszerült.

Vetélkedők, évente 3-4 előadás, szakmai bemutatók, külföldi tapasztalatcserék, belföldi tanulmányutak, Parlament-látogatás, a Paksi Atomerőmű megtekintése, horgászverseny, a központ által szervezett szárítókezelői tanfolyam szegedi lebonyolítása, emléklap a soproni egyetemen tanuló Csongrád megyei kötődésű hallgatónak, jó kapcsolat a társesélyesekkel (gépipari és erdészeti) és a Csongrád megyei MTESZ-szel és perze évenként 10 vezetőségi ülés, ezek voltak a csoport programjának főbb jellemzői, s ezeknek zöme végigkísérte a 90-es éveket is. A korábbi külföldi kapcsolatok megszakadása után a csoport önállóan próbálta szervezni a külföldi tapasztalatcsereket, elsősorban a tagvállalatok szakmai kapcsolatai révén. Az évek során így jutottak el tagjai Ausztriába, Olaszországba, Németországba, Angliába, Skandináviába és Romániába.

Túl a nehezén?!

A társadalmi és gazdasági átrendeződés a társadalmi egyesületek számára is új helyzetet teremtett. Ebben a helyzetben a csoport célja nem lehetett más, mint az életben maradás. Ehhez viszont a tagvállalatok és a tagság felé vonzóvá kellett tenni az egyesületi munkát. A szolgáltató jelleg előtérbe kerülésével cserébe jogosan lehetett kérni az erkölcsi és anyagi támogatást.

A nagy tagvállalatok átalakultak, karcsúsodtak, vagy megszűntek. Az utódok zöme ma tagja a csoportnak és tagja még sok kisebb-nagyobb új, sikeres vállalkozás. A jogi tagok száma 1998 végére 24 volt, ami azt jelentette, hogy a csoport biztos anyagi háttérrel dolgozhatott.

A sok sikeres régi program mellé 1995-ben belépett a Faiparos Bál is, amely az idén sorrendben már az ötödik.

Az elmúlt 50 év kötelez. A csoport vezetősége és tagjai átértékelték ezt a felelősséget, amikor mindent megtekinttek az életben maradásért, a sikeres évtizedek folytatásáért egy olyan társadalmi, gazdasági időszakban, amikor patinás, nagy múltú egyesületek és csoportok vegetáltak, vagy éppen működésképtelenné váltak.

A FATE Csongrád megyei Csoportja él, dolgozik, tervez és bízik a jövőben, a következő 50 évben.

A Csongrád megyei Csoport **1999. március 27-én** szombaton, Szegeden az MTESZ székházban nyíló kiállítással emlékezik fél évszázados jubileumára.

A Csongrád megyei Csoport tisztségviselői

Titkárok: Török Attila (1949-1955), Schwartz Sándor (1955-1968), Juhász László (1968-1985), Balogh László (1985-1989), Somogyi Attila (1989-1991), Balogh László (1991-1993), Tóth Kázmér (1993-).

Elnökök: Lakó Ferenc (1949-1951), Dani János (1950-1973), Schmall Ferenc (1973-1985), Szabó Lajos (1985-1989), Nagy Ernő (1989-1991), Frank László (1991-1993), Göltl Mihály (1993-1997), Katona Ferenc (1997-).

A FATE Csongrád megyei Csoport „Faipar fejlesztéséért” emlékérem kitüntetettjei: Ambrus László, Fényzárósi Károlyné, Göltl Mihály, Nagy István, Dani János, Frank László, Juhász László, Szabó Lajos, Domján Gyula, Galli Péter, Lovász László.

Örökös tagok: Dani Ferenc, Gittay Antal, Juhász László, Tankó Imre.

Balogh László

Faipari Egyetemi Kutatásért Alapítvány 1998. évi tevékenysége

Az Alapítvány 1998. évben is a jogszabályoknak megfelelően folytatta az alapító okiratban meghatározott tevékenységét. Az év folyamán kuratóriumi tagságáról – hivatali elfoglaltsága miatt – lemondott dr. Szabó Imre egyetemi tanár és Kozma Péterné okl. faipari mérnök. A lemondást az Alapító tudomásul vette.

A Soproni Egyetem faipari dékánja dr. Szabadhegyi Győző adjunktust, a Faipari Tudományos Egyesület vezetése Göltl Mihályt javasolta a Kuratóriumba, személyüket az Alapító elfogadta.

A személyi változásokat követően 1998. december 1-jétől a Kuratórium az alábbi összetételben végzi alapítványkezelői tevékenységét:

Elnök: *Csehi István.*

Tagok: *dr. Boronkai László,
Ecseri József,
Göltl Mihály,
dr. Szabadhegyi Győző.*

A kuratórium 1998-ban két alkalommal ülésezett.

Augusztus 26-án a kibővített ülésen részt vett Dóra Péter AI kereskedelmi vezető is.

A Kuratórium elnöke beszámolt az Alapítvány vagyoni helyzetéről, a korábban támogatott pályázatokról, azok állásáról, a támogatói kör alakulásáról, továbbá a pénzügyi helyzetről.

Megfogalmazódott a támogatói kör bővítésének igénye, amely alapja a támogatásra fordítható összeg növelésének.

December 1-jén tartott kuratóriumi ülésen hét pályázat került elbírálásra.

Dr. Boronkai László dékán tájékoztatást adott a korábban odaitélt támogatások felhasználásáról.

Az Alapítvány 1998-ban hét pályázatot támogatott, összesen 339 000 Ft-tal (*1. sz. melléklet*).

A támogatói kör döntő többségét a korábbi években csatlakozott cégek teszik ki. 1999-ben a támogatói kör 14-ről 17-re növekedett, amelyből 5 cég új támogató (*2. sz. melléklet*).

Az Alapítvány pénzügyi alapja a 339 000 Ft-os támogatás mellett 1999. év elején 400 000 Ft, amely azonos nagyságrendű az előző évi nyitó összeggel,

1. sz. melléklet

1998. évben támogatott pályázatok

Pályázat megnevezése	Támogatási összeg	Pályázó
1. CNC vezérlésű marógépes megmunkálás 5 szakdolgozat és 4 diplomatervhez mintadarabgyártás, anyagi, technikai feltételek biztosítása	100 000 Ft	Soproni Egyetem Faipari Géptani Tanszék
2. Lágylombos fűrészáru felhasználásának lehetőségei bútorigazgatási célokra	30 000 Ft	Fűrészipari Tanszék Gergely Lizetta III. doktorandusz
3. Tanulmány készítése Nyugat-Magyarország fűrésziparáról	38 000 Ft	Fűrészipari Tanszék Kovács Gábor V. évf. okl. f.mh.
4. Akusztikus emissió vizsgálati módszer a fa mechanikai tulajdonságok megítélésében	62 000 Ft	Műszaki Mechanikai és Tartószerkezetek Intézete, Kánnár Antal doktorandusz
5. Tetőszerkezet-felújítás figyelés, felmérés cseredarabok méretezése	18 000 Ft	Műszaki Mechanikai és Tartószerkezetek Intézete Szereda Péter III. évf. f.mh.
6. Lakkszórás eljárások elemzése	62 000 Ft	Terméktervezési és Gyártástechnológiai Intézet, Technológiai Tanszék Kálmán Atila, V. évf. okl. f.mh.
7. UV lakkos felületkezelés technológiai elemzése	29 000 Ft	Soproni Egyetem Terméktervezési és Gyártástechnológiai Tanszék Lévai Norbert V. évf. okl. f.mh.
Összesen:	339 000 Ft	

így reális lehetőség van az Alapítvány további működésére.

Az egyetemi oktatás és az ipar kapcsolatának szorosabbá tételét szolgálnák a támogatók által igényelt kutatási témák, amelyeket az egyetem vezetése és a Kuratórium is szívesen fogadna.

Az alapító okiratban megjelölt egyetemi oktatáskutató támogatáshoz szükséges pénzalap megteremtéséhez eddig nyújtott támogatásért a Kuratórium köszönetét fejezi ki. Kéri a támogatókat, hogy anyagi lehetőségeikhez mérten, továbbra is támogassák a kitűzött célok megvalósítását és a következő időszakra vonatkozó vállalásaikat megküldeni szíveskedjenek.

Az 1998. évi alapítványi számlára történt átutalásokról szóló igazolásokat az érintettek megkapták.

Csehi István

a Kuratórium elnöke

2. sz. melléklet

***A Faipari Egyetemi Kutatásért Alapítvány
társult tagjai***

BUBIV Bútorpalota Kft.	Budapest
Debreceni Bútoripari Rt.	Debrecen
Böszörményi Épületasztalos Kft.	Hajdúböszörmény
Bútoripari Szövetkezet	Gyomaendrőd
Medicor Maros Bútoripari Rt.	Makó
BUBIV-SPAN Kft.	Budapest
Gyulai Bútorgyártó és Ért. Kft.	Gyula
Varinter Kft.	Kaposmérő
Hírfa Kft.	Budapest
F+B Kft.	Budapest
X-Meditor Lapkiadó, Oktatás- és Rendezvényszervező Kft.	Győr
Norba Kft.	Veszprém
Mátra Parkettagyár	Gyöngyös
Scabelló Bt.	Szeged
Kanizsa Trend Kft.	Nagykanizsa
Tree Trade K. Kft.	Keszthely
DUFA Faipari és Ablakgy. Kft.	Kecskemét

Vámos Róbert

1937-1998

Vámos Róbert okl. faipari gépészmérnök, a Faipari Kutató Intézet nyug. tudományos főmunkatársa 1998. szeptember 21-én elhunyt.

Vámos Róbert ösztöndíjasként a Brassói Műszaki Egyetemen 1960-ban szerzett diplomát.

Az első és végleges munkahelye a Faipari Kutató Intézet volt, 1960-tól 1992-ig kutatómérnökként dolgozott.

Érdeklődési köre és intézeti tevékenysége nagyon széles körű volt, a faipar csaknem minden részére kiterjedt. Munkái elsősorban a gépesítés és az automatizálás fokozására irányultak. Részt vett fűrészipari, furnér- és rétegtlemezipari, agglomeráltlemez-gyártási kutatási és műszaki fejlesztési feladatok megoldásában. Nagyon jelentős tevékenységet fejtett ki a hulladékhasznosítás, a lézertechnika alkalmazása területén és a feldolgozásra kerülő rönkök bemérése automatikus megoldásának kidolgozásában.

Munkáinak színvonalát és eredményességét több alkalommal adományozott kitüntetéssel és műszaki alkotói díjjal ismerték el, és munkatársaival kidolgozott három szolgálati találmányára adtak szabadalmat.

Kiváló képességű volt. Munkáját mindig nagy hozzáértéssel és precizitással végezte. Eredményeit nagyon sok üzemben gyakorlatban hasznosították.

Eltávozása a faipari műszaki társadalmunknak nagy veszteséget okozott. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Faanyagtudományi konferencia Drezdában
Dr. Rudi Wagenführ professzor 70. születésnapján

Nemzetközi konferenciával egybekapcsolt bensőséges ünnepség keretében emlékeztek meg **dr. Rudi Wagenführ** professzor 70. születésnapjáról 1999. január 14-én a Drezdai Faipari Kutató Intézetben.

Úgy hisszük, hogy a hazai szakközönségnek sem kell bemutatni dr. Rudi Wagenführ professzort, hiszen egyetlen tudományos igényű faipari munkahely sem nélkülözheti az egész világon alapműnek tekintett könyveit (Holzatlas, Anatomie des Holzes).

A konferencia keretében **dr. M. Scheithauer** igazgató asszony mutatta be a korszerű műszerekkel újjávarázsolt Drezdai Faipari Kutató Intézetet. Az 1952-ben létesített intézet ma kft. formában, önálló vállalkozásként működik. Szakmai támogatására egyesületet szerveztek, amelynek ma 40 faipari vállalkozás a tagja. Az intézetnek ma 6 tudományos osztálya, információs központja, több anyag- és termékvizsgáló laboratóriuma van. A korábbi 400 fő körüli létszám 60 főre zsugorodott.

Dr. MS.

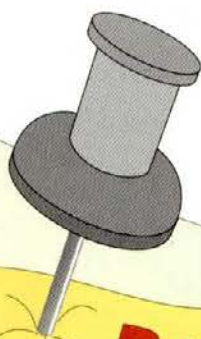
ZEMPLÉN BÚTOR KFT.

A mi konyhánk az Ön birodalma!

Zemplén Bútoripari és Kereskedelmi Kft.
3980 Sátoraljaújhely, Berecki u. 32.
Levélcím: 3981 Sátoraljaújhely, Pf.: 66.
Telefon: (47) 321-057, 321-333 Fax: (47) 322-320
Mintabolt: (47) 322-403

ZEMPLEN FURNITURE AND TRANSPORT LTD.
H-3980 Sátoraljaújhely, Berecki street 32.
Address: H-3981 Sátoraljaújhely, P.O. Box: 66.
Phone: 36 (47) 321-057, 321-333 Fax: 36 (47) 322-320
Shop of model furniture phone: 36 (47) 322-403

FONTOS !

ÉS

**2 SZAKKIÁLLÍTÁS
1 HELYEN, 1 CÉLÉRT
A FAIPARI SZAKMÁK
FELEMELKEDÉSÉÉRT**

1999. augusztus 25 - 28.

**SOPRON
SPORT- ÉS KIÁLLÍTÁSI CENTRUM**

INFORMÁCIÓ - JELENTKEZÉS:

PROGRAM
KIÁLLÍTÁSSZERVEZŐ KFT

**H-9400 Sopron, Virágoskert utca 3.
Tel./Fax.: 99/334-840, 99/338-538**